

A

KIELIKESKUSUUTISIA

Language Centre News

---

6 / 1991

International Conference on Teacher Education in Second Language Teaching Eija Ventola	5
Wirtschaftsdeutsch - Lernort Betrieb Dr. U. Heuberger	10
Authentische Videos für Wirtschaftsdeutsch Martin Hahn	13
Suomen kieltä ulkomaalaisille Maija-Liisa Punta-Saastamoinen	14
KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY	
Korkeakouluopiskelijän kokoustaito	17
TIEDOTUKSIA - INFORMATION	
Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa	19
ENGLISH SUMMARY	45

ISSN 0358 - 2027
Jyväskopio
1991

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO

2 1 -10- 1991 OPISKELUAKIRJASTO

Kielikeskusuutisia   **Language Centre News**

Julkaisija: **Korkeakoulujen kielikeskus**
                                 Jyväskylän yliopisto
                                 PL 35
                                 40351 Jyväskylä

Puh. 941 - 601 211 (vaihte)
Telefax 941 - 603 521

Vastaava toimittaja:
Editor-in-chief: **Raija Markkanen**
                                 puh. / tel. 941 - 603 529

Toimittajat:
Editors: **Minna-Riitta Luukka**
                                 (artikkelit, articles)
                                 puh. / tel. 941 - 603 533
                                 E-mail: luukka@finju.bitnet

Helena Valtanen
(ilmoitukset, kirjakatsaukset, reviews
editor)
puh. / tel. 941 - 603 542
E-mail: valtanen@finju.bitnet

Nimellä varustetut kirjoitukset edustavat kirjoittajien omaa
näkökantaa.

Lehteen tarkoitetun materiaalin tulee olla toimituksessa
ilmestymiskuukautta edeltävän kuun 15. päivään mennessä.

JOHTAJA VAIHTUU

Apulaisprofessori Raija Markkanen Jyväskylän yliopiston englannin kielen laitokselta on nimitetty Korkeakoulujen kielikeskuksen johtajaksi kolmivuotiskaudeksi 1.8.1991 alkaen. KKKK:n johtajan tehtävät ovat hänelle ennestään tuttuja, sillä hän toimi vuoden 1986 laitoksessa johtajan sijaisena. Vuoden vt. johtajana toiminut Pirkko Muikku-Werner on siirtynyt takaisin Joensuun yliopiston kielikeskukseen.

Kiitämme Pirkkoa mukavasta vuodesta ja toivotamme Raijan tervetulleeksi takaisin Korkeakoulujen kielikeskukseen!

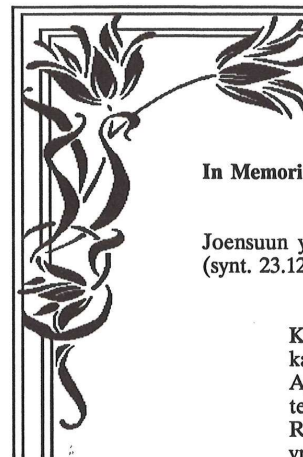

NEW DIRECTOR APPOINTED

Associate Professor Raija Markkanen from the English Department of Jyväskylä University has been appointed director of the Language Centre for Finnish Universities for a period of three years starting from August 1, 1991. She is well acquainted with the post as she worked for a year as acting director in 1986. The former acting director Pirkko Muikku-Werner has returned to the Language Centre of Joensuu University.

We want to thank Pirkko for a pleasant year, and welcome Raija back to the LCFU!

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO
OPISKELIJAKIRJASTO

In Memoriam

Joensuun yliopiston kielikeskuksen amanuessi **Eija Kankkunen** (synt. 23.12.1953) kuoli vaikean sairauden murtamana 29.5.1991.

Kuljen elämäntietäni tänään
katson tulevaisuuteen.
Ajattelen suuria asioita
teen minkä arvelen olevan oikein.
Rakastan ja olen läsnä
yritän keventää jonkun kuormaa
tänään
kulkiessani.

Näin elit elämäsi, Eija. Nyt olet poissa luotamme, työsi äärestä,
mutta et ole poissa ajatuksistamme, sydämistämme.

Olit hiljainen, korulauseita vailla, mutta sydämesi oli paikallaan.
Myötätuntosi oli apua tarvitsevan puolella. Lämmin hymysi
kevensi murehtijan kuormaa. Halusi ymmärtää ja auttaa oli
avuksi monille. Olit ihminen ihmiselle.

Lähdit varhain, elämäsi parhaimpina hetkinä. Emme ymmärrä
elämäsi lyhyttä. Olemme kuin siiville lyötyjä, lentokykyä vailla,
me Sinun läheisesi työssä. Kuuntelemme vain tyhjyyttä, jonka
paikkasi keskuuteemme jätti.

Elämä - kuolema - elämän jatko. Ehkä Elämä opettaa meille
elämän tarkoitusta, valmiutta lähtöön - vuorollamme - kunnes
kerran kuoleman kultaiset kellot soivat kutsua.

Marga Margelin

Conference Report:

**INTERNATIONAL CONFERENCE
ON TEACHER EDUCATION IN
SECOND LANGUAGE TEACHING**

City Polytechnic of Hong Kong, Hong Kong, 17.-19.4.1991

**Eija Ventola
The University of Helsinki**

Seen from my Finnish perspective, Hong Kong is a distant and exotic conference site. Yet, in Hong Kong I suddenly found myself to be exotic in the minds of conference participants from Hong Kong and the surrounding Asian nations. When the participants saw my name tag, they exclaimed: oh, you are the lady from Finland. Indeed, there were very few teacher educationalists and language specialists from Europe in this conference - that is, discounting British participants, many of whom were British Council workers residing in Asian countries. Their interest in this conference was only natural, since Britain certainly has a strong linguistic interest in Hong Kong - indeed, English will be kept a medium of communication even after 1997. The English language has been the most profitable export article that Britain has brought to Hong Kong and today this export is worth one billion.

The conference was the first of its kind ever organized by the Department of English at the City Polytechnic of Hong Kong and attracted a considerable number of teacher educators from various countries. Altogether there were 250 participants and approximately 80 papers were given. The polytechnics (two of them in Hong Kong) have not usually been involved with teacher education, but the demand for teachers in Hong Kong is so great that the City Polytechnic has now started its own teacher education programme ("Postgraduate Diploma in Teaching English as a Second Language" (TESL); takes two years part-time). The conference was organized to activate discussion revolving around teacher education and language. Some of the questions the host, Professor Jack

Richards, presented in his opening speech were: What kind of knowledge do we want teachers to have? What core theories and practices are involved in teacher education? What kind of expert opinion and help do teachers need? What kinds of tasks are demanded in teacher education? Naturally, what is also needed is discussion amongst teachers on what is happening in the field.

The plenary speakers of the conference were: Donald Freeman (School for International Training, USA), David Noonan (Macquarie University, Australia), Tony Wright (College of St. Mark and St. John, UK), Kathleen Bailey (Monterey Institute of International Studies, USA), Diane Larsen-Freeman (School for International Training, USA), and Andrew Cohen (Hebrew University, Israel).

In his plenary session "The Same Things Done Differently": Language teacher education, emerging discourse and change in classroom practice", Freeman emphasized the need to introduce new discourse for teachers to enable them to talk about what is going on in classrooms. This means that teachers must be trained to become conscious of their preconceptions about teaching. Making teachers more aware of who, what, and how they are teaching, new ways will be found to change classroom practices.

Noonan continued along the same lines as Freeman in his plenary talk "Language teacher's thoughts, judgments and decisions". He reported on the initial results of a project which seeks to find answers to the question: What is the

nature of the professional decisions made by teachers in planning and implementing their language programmes? Examples of excerpts from a lesson were presented in which teachers diverted from their original lesson plan. The diversions were categorized according to pedagogical content and process, role and the amount of evaluative commentary on students' performance. Noonan's results indicate that during teaching, teachers focus more on management and organization of lessons than on content (and naturally less experienced teachers even more so than experienced teachers). As far as role is concerned, it is the teachers who continue to take the role of the speaker for most of the time in classrooms. The students still have very little chance to interact in classrooms. In evaluations the less experienced teachers tend to express their evaluations in negative terms, whereas the more experienced teachers express the evaluations in positive terms. Furthermore, Noonan's action research indicates that the basic unit of planning a lesson is a task, and that generally there seems to be a lack of focus on language, in spite of the fact that we are in the language classroom.

In the plenary entitled "Classroom Research and Teacher Education towards a collaborative approach", Tony Wright claimed that we still have a limited knowledge of L2 classroom practices. He criticized various linguistic approaches to the analysis of classroom language, and, further, accused linguists of using classrooms for selfish purposes: armchair linguists (read transformationalists) create theories without giving a thought to teaching practices and awaken a theory-phobia in teachers, empirical linguists (read e.g. Sinclair and Coulthard 1975) use classroom data selfishly to work out various linguistic levels and units (acts, moves, etc.), also without giving a thought to teachers. Then, there is the presently ultra-fashionable action research carried out in classrooms, which can be rephrased on one hand as 'research in classrooms' (interlanguage development research) and on the other 'research on classrooms'

(cultural patterns in classrooms). According to Wright, neither of these bring out what is actually relevant to the participants themselves in the classroom. Therefore, he suggests an ethnographic approach for analysing the classroom and the language used in it. Wright's point is that teachers themselves recognize the units with which they operate. In all fairness, one must say that it is quite right that teachers have an opportunity to become aware of what they are doing and how they are carrying out their teaching, but it seems to me that the ethnographic approach does not really provide teachers with sufficient tools to analyse their language. Ethnographic tools do not lead to an understanding of language as a system and text as an instantiation of that system, and consequently there is a danger that teacher trainees will never get beyond one instantiation - yet, seeing the system behind the instances of language use is necessary if we want to draw generalizations out of teacher trainees' and students' talk in classrooms.

In her talk "The Processes of Innovation in Language Teacher Development", Kathleen Bailey examined the means by which innovations occur and presented examples from pre-service and in-service education of language teachers. Bailey, quoting Donald Freeman, pointed out that all too often the model for teacher development involves two misconceptions: firstly, that language teacher education generally concerns transmission of knowledge and, secondly, that that transmission of knowledge will lead to effective practice in the classrooms. Teacher education should concentrate more on finding answers to the following questions: What is language teaching? How is it defined? How do people learn to teach and how should they change to become more effective teachers? When defining innovation, she contrasted the concept with change. The latter is usually perceived as random, purposeful, and either positive or negative, whereas the former is perceived as a new process which leads to improvement and better performance. Various stages can be

recognized in innovation: awareness, interest, evaluation, trial, adoption, or discontinuance. The kind of innovations that teachers have reported to Bailey involve more varied, student-centred and home-made materials, where emphasis is on communicative competence and less on grammar and errors in grammar. Rather, the grammar is worked out by the students themselves and the whole classroom activity is more tasked-based. More fun is brought into the classrooms in terms of stories, books, teaching of culture, etc. This leads to attitude changes both for teachers and students.

In her plenary "Punctuation in Teacher education", Diane Larsen-Freeman first contrasted teacher training and teacher education as concepts. The former can be characterized as happening between a trainer and a trainee, conforming to a model/models whose application will produce successful results. The latter is individually generated, sets emphasis on the process, and brings about greater relative success. She introduced three categories of morphology (form), semantics (meaning) and pragmatics (use) as tools for teacher trainees to use for analysing language (cf. her lectures presented at last year's Summer School of Linguistics in Jyväskylä). She then reported how teachers had used these categories in the classroom with their students and what the reactions of students as well as the trainees were. The self-reports lead us to complete what Larsen-Freeman called a punctuation process in teacher education: one starts with statements which lead to questions which further lead to revelations and even further to reframed questions. A cycle is completed and a new world view achieved!

Andrew Cohen's "The Teacher's Role in Learner Strategy Training: An innovation in teacher education" concentrated on the teacher's role and how it has been treated in various teacher training approaches. In Cohen's view, teacher trainees are to be encouraged to take multiple roles in classrooms if they are interested in improving the learner's use

of strategies for learning the language. Such roles are: 'change agent' (helps students to be more independent in learning), 'diagnostician' (diagnoses the strategies now used by students and helps them to learn new strategies), 'learner trainer' (trains students), 'collaborator/coach' (adopts the best programme/strategy for each learner), 'coordinator' (of individual study programmes and encourages a flexible syllabus), 'classroom researcher' (analyses the learning, points out changes occurring), 'consultant/adviser' (provides guidance in all areas), and finally 'language learner' (the best language teachers are those who put themselves in students' position and also try to learn a language and remember what a complicated process learning a language is).

The choice of parallel sessions was rather large - as many as five sessions run simultaneously - and the variety offered was great. Quite a number of papers dealt with action and innovation studies in classrooms. One of the papers on action research I listened to was by Peter Mickan (South Australian Education Department) and Jill Burton (University of South Australia): 'Dynamic Models of Teacher Education: an analysis of action research as a process for teacher development'. According to the presenters, dynamic teacher education models can be characterized as 1) focussing on teachers' critical classroom observation and investigation, 2) developing teachers' critical reflection on teaching practice, 3) introducing change in teaching practice, and 4) teachers articulating the principles informing their practice. The paper presented an overview of Australian teacher education programmes (such as Language In-Service Program for Teachers - LIPT, the early Literacy Inservice Course - ELIC, etc.) and their success as dynamic teacher education models.

There were a large number of presentations that centred around the question of where do exactly we stand among the different kinds of approaches in teacher education. Peter Falvey's (University of

Hong Kong) paper "Putting the 'Education' into the Education of Second Language Teachers", for example, asked this by evaluating some teacher education approaches that had been used in Hong Kong - Royal Arts Society Course and Diploma, the new teacher training programmes that will be implemented at the City Polytechnic and the University of Hong Kong. Both of the latter courses will have a strong linguistic component in the teacher education, which in my view is necessary as teachers have to be able to analyse how language works as a means of realizing communication.

The role of a teacher was also discussed in section papers, which thus complemented Cohen's paper. Margaret Falvey's (Chinese University of Hong Kong) paper "Changing Perceptions and Changing Roles" presented teacher educators as facilitators rather than as authoritative providers of knowledge. Facilitating teacher trainees' development as teachers will not however be enough - a further step is necessary and student teachers in their turn must become facilitators of learning for their students. In many of the papers teachers were also frequently seen as self-educators, i.e. they play an active role in constructing and carrying out their own in-service courses. Both Susan Spencer (British Council, Indonesia) in her paper "Teachers training Teachers: a model for staff-generated development" and Ian Thomas (British Council, Thailand) in his paper "When Teachers Become Trainers: a basic training methodology for new trainers" discussed their experiences in organizing such teacher operated courses and their success in Indonesia and Thailand. Mainly such programmes involve the teacher participants and a leader who works as a resource person and gives his/her help in organizing workshops. Other forms of self-training are brainstorming sessions, simulations, videos, oral presentations, posters, and paper presentations.

A somewhat different focus on teacher education was given by Martha Pennington (City Polytechnic of Hong

Kong) in her paper "Reflecting on Teaching and Learning: a developmental focus for the second language classroom". She looked at reflective and developmental processes in academic writing. Through processes of self-direction, responsibility, and accountability, Pennington argued, both teachers and learners achieve short-range and long-range goals. Thus, the courses built around these concepts concentrate on developing awareness of writing and learning of writing. Both students and their student teachers are asked to reflect upon their writing in conferencing groups (e.g. by completing the following tasks: summarize the content of the writing; state what you consider to be the main point; ask questions on what you do not understand or for further information; mention possible errors; state what you think to be the most important aspect of the writing; give your opinion of the topic; give suggestions for continued development of ideas expressed; bring up related topics). Pennington's activities seem appropriate for relatively inexperienced writers who need a lot of support, but experienced writers, too, will benefit from conferencing with their peers and language specialists. The topic was naturally close to my own interests, as my own paper "Teaching (Teachers to Teach) English Academic Writing in a Non-English Context" discussed the writer/teacher-training implications of the research project on English academic writing by Finnish researchers (carried out at the Language Centre of the University of Helsinki by Anna Mauranen and myself).

It is impossible in this context to give an overview of all the papers I heard during the conference (not to mention the ones that were running in parallel sessions and which I was unable to attend), but it is probably worthwhile to mention one paper which largely summarized much of the discussion going on in the conference. This paper was presented by the conference host, Professor Jack Richards. In "Theories of Teaching and Teacher Education in TESOL", he discussed five major theories in the field:

1) rationalistic theories, which are based on reason and logical argumentation and are rarely supported by classroom research (his examples were, for instance, process writing, communicative language teaching, silent way), 2) empirically-based theories, which focus on operationalizing research (e.g. audiolingual methods, task-based learning, learner training), 3) effect-observation based theories, which concentrate on effective individualistic approaches that trainees then follow, 4) value-based models, which refer to politically justifiable models (e.g. reflective teaching); the methods are seen to be derived from various value systems and to use these models, one has to be more or less 'a believer', and, finally, 5) individualistic approaches to teaching (e.g. eclecticism) where teaching models rely on individual teachers' own personality and individualization - there is no general method of teaching, but teachers' own teaching personalities are developed. Richards pointed out that different theories offer different accounts as to what the essential skills in teaching are and perhaps one way of making sense of these varied approaches is to see them operating on a continuum from preservice teacher-training to in-service teacher development. In other words, in preservice training, rationalistic, empirical, and effective models are chosen, and, as one moves towards in-service teacher development, the value-based and individualistic approaches are given more focus. Whatever the choices for teacher training programmes are, we must be aware of the differences in various approaches and make conscious choices of theories we want to use when planning teacher-training programmes.

For me personally the conference was a valuable experience. In a relatively short space of time it gave me a good overview of the relevant questions and problems within present-day teacher education. I was, however, somewhat surprised to see how little focus was given to training teachers to understand how language works and how language can be analysed in various teacher-training programmes. It is known that complicated linguistic

analyses tend to frighten teachers, who may (well) view linguistic analyses as having no relevance whatsoever to classroom practices. Yet, in my view, language teaching will always need to have a strong, solid linguistic basis, and thus in this conference I would have welcomed more papers which utilize actual linguistic analyses of various kinds of authentic texts in teacher-training. Some of the action research and reflective methods never seem to reach the language level and I cannot see language teaching nor teacher training being successful without an understanding of how language operates when realizing socially-constructed meanings whether inside or outside the classroom.

In addition to the conference venue, I had an opportunity to visit the Language Centre of the University of Hong Kong. The University has approximately 9600 students and the Language Centre provides integrated language courses for students (120 credit-bearing hours across the curriculum) - all groups do the same course. The Language courses are increasingly changing to "English as a Second Language Medium" courses. In other words, the focus is not on teaching 'English language', but on using English as a medium for learning. This corresponds with the needs in Hong Kong, where English is very much a medium for everyday activities.

To sum up, Hong Kong proved to be an appropriate location for this multifaceted conference on teacher education in second language teaching. It is a very stimulating and active place both linguistically and culturally. I hope that the dialogue initiated at this very smoothly-run conference will continue in future conferences, either in Hong Kong or elsewhere. (If you are interested in the papers, handouts, etc., please get in touch with me at the Language Centre, The University of Helsinki, Fabianinkatu 26, 00100 Helsinki.)

WIRTSCHAFTSDEUTSCH - LERNORT BETRIEB
Verlockungen und Hürden bei der Entsendung von
Wirtschaftsdeutsch-Studenten in ein Betriebspraktikum nach Deutschland

Dr. U. Heuberger
 Østfold distriktshøgskole

Deutsch lernen ist wieder "in". Der allgemeine Trend zur "Internationalisierung" ist daran ebenso beteiligt wie die "Wiedervereinigung" am 3.10.90 und die in diesem Zusammenhang erwartete steigende Bedeutung des Deutschen in Europa. Speziell der Sektor "Wirtschaftsdeutsch" verzeichnet eine weltweit steigende Nachfrage und es ist damit zu rechnen, daß es sich hierbei nicht nur um eine kurzlebige Modeerscheinung handelt.

Die traditionellen Vermittler von Deutschkenntnissen wie Goethe-Institute, Hochschulen und Universitäten reagieren nicht immer sehr flexibel auf diese neue Nachfrage, obwohl sie gerne wachsen würden, oft sogar ein schreiender Bedarf an Studienplatzbewerbern für germanistische Fakultäten besteht und die grundsätzlichen Qualifikationen der Lehrkräfte vorhanden sind.¹ Es sind dann oft plötzlich aus dem Boden schießende, mehr oder weniger seriöse private Institutionen, die mit schnell konzipierten Kursen und hohen Preisen den Rahm abschöpfen. Hauptursache für die Trägheit ist die oft sehr traditionell orientierte Entwicklungsstrategie der alten Institutionen, die sicherlich auf bestimmten Gebieten qualitativ hochwertige Ergebnisse produzieren und anbieten, welche jedoch nicht selten auf zu wenig Interesse stoßen, um konkurrenzfähig zu bleiben.²

Einige Deutsch-Institutionen bieten inzwischen aber auch Kurse zum Thema Wirtschaftsdeutsch an. Meist handelt es sich dabei um Additive, die mehr oder weniger isoliert bestimmte Themen wie Handelskorrespondenz, Verhandlungssprache, Telefonieren und ähnliches behandeln. Nur selten haben die Lernenden aber Gelegenheit, während der Ausbildung ihre theoretischen Kenntnisse

praktisch zu erproben, die kaufmännischen Abteilungen eines deutschen Betriebes von innen zu sehen oder gar den deutschen Betriebsalltag mit all den feinen, aber wichtigen Unterschieden zum eigenen Land kennenzulernen. Letzteres ist eigentlich nur möglich, wenn man sich für einen längeren Zeitraum aktiv mitarbeitend in einem Betrieb aufhält, z.B. in Form eines Praktikums.³

Als Beispiel sei das obligatorische Betriebspraktikum der Studenten des Studienganges "Wirtschaftsdeutsch und internationaler Handel" (MTIH)⁴ an der Østfold Distriktshochschule in Halden/Norwegen aufgeführt: Im Rahmen eines 4semestrigen Studiums befinden sich die Studenten im 3. Semester für mindestens 4 Monate in einem deutschen Betrieb und leisten ein bezahltes kaufmännisches Praktikum ab.⁵ Die Vorteile für Studenten, Lehrkräfte und Institution sind:

- * hohe sprachliche, fachliche und soziale Lernerträge für die Studenten: Der Unterschied in Sprachbeherrschung und Selbständigkeit vor und nach der Praxisphase ist frappant.
- * hohe Motivation bei der z.T. in die laufenden Veranstaltungen einfließenden Vor- und Nachbereitung des Praktikums: Die Studenten sind meist mit einem Eifer bei der Sache, wie man ihn sonst -leider- nur noch zum Beginn der Schulzeit bei Erstkläßlern feststellt.
- * Kostenreduktion des Studiums: Der Student kann i.d.R. von seinem Praktikantenlohn seinen Lebensunterhalt in Deutschland bestreiten, benötigt also in dieser Zeit kein teures Stundendarlehen.

* bessere Bewerbungschancen nach dem Studium: Die einstellenden Betriebe legen immer mehr Wert auf Zusatzqualifikationen, z.B. praktische Erfahrungen, insbesondere Auslands-erfahrungen.⁶

* Praxiskontakte der Lehrkräfte: Durch die meist enge Zusammenarbeit mit den aufnehmenden Betrieben erhalten die Lehrkräfte einen guten und unmittelbaren Einblick in die Wirklichkeitsrealitäten, in welche die Studenten nach dem Examen entlassen werden. Diese Einblicke sind nützlich, um die Praxisorientierung des Studiums zu unterstützen, aber auch für

* Forschungsmöglichkeiten für fach-sprachenbezogene Themen: Direkter Zugang zu verschiedenen Textsorten, Gesprächspartnern, Bandaufnahmen etc.

* Interdisziplinäre Ansatzmöglichkeiten, insbesondere an der Nahtstelle zwischen angewandter Linguistik und Wirtschaftswissenschaften.

* Erhöhung der Bewerberzahl bei der anbietenden Institution: Schnell spricht sich ein Studienangebot mit integrierter Auslandspraxis herum und entwickelt eine besondere Anziehungskraft auf Bewerber. Dies ist vor allem in Zeiten mit geburtenschwachen Jahrgängen von Bedeutung.

* Stärkung der Konkurrenzfähigkeit: Höhere Bewerberzahlen verschaffen der Institution eine stärkere Position in der eigenen Hochschule, aber auch im Vergleich zu anderen Deutschinstitutionen. Entsprechend hat sie

* Gute Wachstumschancen für Stellen, finanzielle Mittel, Räume etc.

Diese Liste könnte noch verlängert werden, soll aber nur die wichtigsten Wirkungen einer integrierten Praxisphase in einem Studium Wirtschaftsdeutsch ansprechen.

Einige konkrete Angaben zum beschriebenen Modell mögen diese Wirkungen belegen: Nach über 10jährigem Bestehen des Studienganges "Wirtschaftsdeutsch und internationaler Handel" ist die Bewerberzahl von 16 (1980) für damals 20 Studienplätze auf 426 für heute 30 Studienplätze gestiegen. Künftige fallende Jahrgangsstärken können bei diesem Bewerberüberhang wenig schrecken. Die Zahl der Lehrkräfte ist von 2,5 auf 5 gestiegen (feste Stellen), hinzu kommen Lehrkräfte auf Engagementbasis. Die Fluktuation unter den Kollegen ist minimal, was nicht zuletzt auf die interessanten Arbeitsaufgaben zurückzuführen sein wird. Fachlich gesehen hat das Studium MTIH eine Art Monopolstellung besetzt, denn keine andere Institution in Norwegen hat ein vergleichbares Modell aufgebaut. An der eigenen Hochschule ØDH wurde 1989 ein "Zwillingsbruder" für Wirtschaftsfranzösisch aus der Taufe gehoben, der sich offensichtlich genauso gut entwickelt wie MTIH.

Warum wird dieses formidable Mittel zur Erhöhung von Bewerberzahlen, studentischer Lernmotivation, Ausdehnung der Forschungsmöglichkeiten und Sicherung der Konkurrenzfähigkeit von Institutionen nicht häufiger verwendet? Vermutlich spielt ein Mangel an "know-how" für die Beantwortung der folgenden Fragen eine Rolle:

- * Welche Mindestvoraussetzungen müssen die Studenten haben?
- * Wie werden die Studenten effektiv vorbereitet?
- * Wie kommt man in Kontakt mit aufnahmewilligen Betrieben?
- * Welche bürokratischen Hindernisse müssen überwunden werden?
- * Wie und durch wen geschieht die Betreuung im Praktikum?
- * Wer übernimmt die Verantwortung für das Ganze?

Die Beantwortung der letzten Frage ist entscheidend für den Erfolg des Modells. Eine Abgabe der Probleme an die Hochschulverwaltung führt leicht zur Bürokratisierung des Ablaufs und

verhindert viele positive Transfermöglichkeiten zwischen Betrieben und Lehrkräften einerseits, Lehrkräften und Studenten andererseits. Transfermöglichkeiten sind vorhanden, wenn eine Lehrkraft die Verantwortung für die Praxisphase übernimmt und zum Ausgleich von anderen Aufgaben entlastet wird. Selbstverständlich können Teilaufgaben auch an andere Kollegen delegiert werden (worum diese nach unseren Erfahrungen oft sogar bitten, um die positiven Wirkungen des Praxiskontaktes selbst erleben zu können). Ideal sind für diese Aufgaben natürlich Lehrkräfte mit germanistischer und wirtschaftswissenschaftlicher Ausbildung - doch sind diese dünn gesät. Ein Wirtschaftswissenschaftler mit guten Sprachkenntnissen oder ein Germanist mit ausgeprägtem Interesse für wirtschaftliche Fragestellungen ist aber m.E. genauso gut in der Lage, nach einer gründlichen Einarbeitung die Probleme im Zusammenhang mit einer Praxisphase im Ausland zu meistern.

Obwohl ein Einstieg in ein solches Modell mit einem vollen Jahrgang (20-25 Studenten) durchaus möglich ist, sollte ein integriertes Betriebspraktikum vielleicht nur mit einer kleineren Anzahl Studenten (10-12) begonnen und dann ausgebaut werden, um in der Startphase den Überblick in einer neuen, komplexen Problemsituation behalten zu können.

Wir meinen, daß dieses Modell auch in anderen nordischen Ländern, in denen Wirtschaftsdeutsch angeboten wird, in mindestens einem Studiengang pro Land verwirklicht werden kann. Der Verfasser ist bereit, bei Interesse der Leser einzelne Aspekte einer Praxisphase in künftigen Artikeln näher zu beleuchten. Er ist auch bereit, einer Institution beim Aufbau eines solchen Modells mit Rat und Tat behilflich zu sein. Bitte wenden Sie sich mit Fragen und Anregungen, gerne aber auch mit Kritik an:

Østfold distriktshøgskole
Dr. U. Heuberger
Os Alle 5
N-1750 Halden/Norge

AUTHENTISCHE VIDEOS FÜR WIRTSCHAFTSDEUTSCH

Martin Hahn
Friedrich-Schiller-Universität Jena

Seit 2 Jahren besteht eine recht enge Zusammenarbeit zwischen dem Zentralen Spracheninstitut Jyväskylä, dem ehemaligen Institut für Film, Bild und Ton (jetzt GmbH Medien in der Weiterbildung) und der Friedrich-Schiller-Universität Jena, die die Produktion von Videos für den fachsprachlichen Fremdsprachenunterricht Wirtschaftsdeutsch zum Inhalt hat.

Als Arbeitsergebnisse entstanden bisher 2 Videos, von denen das erste, "Geschäftsdeutsch", bereits auf dem 6. Fachsprachenseminar für Deutschlehrer in Finnland vorgeführt werden konnte (s. auch die Besprechung von Andreas F. Kelletat in "Kielikeskusuutisia" Nr. 3/1991). Das zweite zur Präsentation der Deutsch-Finnischen Handelskammer Helsinki auf der Leipziger Herbstmesse 1990 mit dem Titel "Handelspartner Finnland" liegt geschnitten vor und soll bis zum Sommer dieses Jahres durch ein Begleitmaterial mit didaktisch-methodischen Hinweisen zum Einsatz im Unterricht ergänzt werden.

Das Kolloquium "Wirtschaftsbezogene Landeskunde und Wirtschaftsdeutsch", das das Institut für Internationale Kommunikation in Zusammenarbeit mit der Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf und das Institut für Auslangsgermanistik der Friedrich-Schiller-Universität Jena Ende Februar 1991 in Jena durchführte, gab Gelegenheit, Teile aus dem letztgenannten Video zur Messepräsentation vorzustellen. Sabine Ylönen (ZSI Jyväskylä) verwies in ihrem Beitrag auf Erfahrungen und Perspektiven des Einsatzes von Videos im Fachsprachenunterricht an finnischen Universitäten und Hochschulen und benannte Besonderheiten des Videos zur Messepräsentation anhand ausgewählter Sequenzen.

Mit diesem Video kann auf ein Material zurückgegriffen werden, das neben dem "Wirtschaftlichen Wandel in Osteuropa" von allem auch den "Sprachwandel durch Einführung der Marktwirtschaft in Ostdeutschland" dokumentiert. Zusammen mit der "Vermittlung des Deutschen als Wirtschaftsfremdsprache" und der "Interkulturellen Kommunikation in der Wirtschaft" waren dies die wichtigsten Themenbereiche in Vorträgen und Diskussionen von Sprachlehrern, Sprachwissenschaftlern, Wirtschaftsfachleuten und Praktikern aus der Wirtschaft Ost- und Westdeutschlands auf dem Kolloquium in Jena.

Eine weitere Ergänzung soll besagtes Video zur Messepräsentation durch ein Computer-Sprachprogramm mit Audio-card, also der Möglichkeit, durch den Computer Sprechsequenzen des Videos abzurufen und zu bearbeiten, erfahren. Ausschnitte aus diesem Programm wurden auf dem Kolloquium von Martin Hahn (Friedrich-Schiller-Universität Jena) gezeigt. Das "Zusammenspiel" von Video und Computer stellt in der Kombination von bewegten Bildern, Sprache und interaktivem Bildschirm eine neue Dimension des Fremdspracherwerbs dar. Hier liegen gute Möglichkeiten der Zusammenarbeit der eingangs erwähnten Institutionen aus Finnland und der Bundesrepublik Deutschland.

- 1 Die Zahl der finnischen Hochschulstudenten, die an bundesdeutschen Hochschulen eingeschrieben sind, bewegt sich in den Jahren 1979 - 1990 zwischen 809 und 682. Vgl. Statistisches Bundesamt: Studentenstatistik. Ausländische Studenten nach Hochschularten und Staatsangehörigkeit. Wiesbaden: 1991
- 2 Zur strategischen Umorientierung einer Deutschinstitution vgl. Bartholomae, Ulf: Strategie der Sprach- und Kulturarbeit im Ausland. In: Info DaF Nr. 4, Nov. 1990, iudicum Verlag, München: 1990, S. 402-411.
- 3 Organisationen wie AIESEC, die deutsch-finnischen Handelskammern und das Arbeitsministerium/Internationaler Praktikantenaustausch in Helsinki bieten Praxisplätze im Ausland an, jedoch stets für Einzelpersonen und nicht für ganze Jahrgänge.
- 4 MTH: Merkantil tysk og internasjonal handel
- 5 vgl. zu Entwicklung und Konzeption dieses Studienganges: Heuberger, U.: Verwendung von kombinierten fremdsprachlichen und wirtschaftswissenschaftlichen Qualifikationen. Roderer Verlag, Regensburg: 1989
- 6 vgl. Heuberger, U.: Bruk av kombinerte fagspråklige og økonomiske kvalifikasjoner. Språk og Språkundervisning nr. 1, Oslo:1991, s. 17-20.

SUOMEN KIELTÄ ULKOMAALAISILLE Oppimateriaalin ja alan ongelmien kartoitusta

Maija-Liisa Punta-Saastamoinen

Kevään 1991 aikana tein pienen kyselytutkimuksen, jonka tarkoituksena oli tuoda esiin suomen kielen ulkomaalaisopetuksen ongelmia. Ulkomaalaisopetuksen tilanne on tällä hetkellä kiinnostava, sillä opetus tulee lisääntymään lähivuosina huomattavasti eivätkä resurssit opetuksen laajentamiseksi ja lisäämiseksi ole lähes tulkoonkaan riittävät.

Kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 17 suomea ulkomaalaisille opettavaa, joista 6 opetti yliopistossa, 6 pakolaisopetuksessa ja 5 jossakin muussa ulkomaalaisopetusta järjestävässä laitoksessa (esim. ammattilaisessa aikuiskoulutuskeskuksessa, kesäyliopistossa jne.). Vastanneiden määrää rajoitti se, että kysymyksiin vastaaminen edellytti jonkin verran työkokemusta ulkomaalaisopetuksessa. Monet esim. yksyllä aloittaneet jäivät näin tutkimuksen ulkopuolelle. Toisaalta ilahduttavan moni ulkomaalaisopetuksen ns. pioneereista (yli 10 vuotta opettaneista) vastasi kyselyyn.

Oppimateriaaliongelmien

Oppimateriaaliongelmista suurin oli edelleen oppimateriaalin puute: harjoituskirjoja, sanastoja eri oppikirjoihin ja eriyttävää sekä sopivaa materiaalia jatko-opintoja varten kaivattiin lisää riippumatta siitä, oliko kysymys yliopisto- vai opiston opetuksesta tai pakolaisopetuksesta. Suurin pula oli erilaisesta havaintomateriaalista, AV-materiaalista; esimerkiksi kuvasarjoja, nauhoitteita, kalvoja, opetusvideoita ja filmejä tarvittaisiin opetusta tehostamaan. Lisäksi kullakin ryhmällä oli omia erityisongelmiaan oppimateriaalin suhteen.

Pakolaisopetuksessa alkeiskirjoja moitittiin liian suppeiksi etenkin kielioppiosiltaan. Myös erillistä harjoituskirjaa kaivat-

tiin. Opettajat ottaisivat kiitollisina vastaan nimenomaan pakolaisille tehtyä oppimateriaalia. Useimmat alkeisoppikirjat soveltuvat pakolaisopetukseen vain oheismateriaaliksi, koska ne esimerkiksi etenevät liian nopeaan tahtiin tai lähtevät liian eurooppalaisesta näkökulmasta. Eräs pakolaisopettaja tiivisti ongelman: "Me tunnemme Tarzanin, vietnamilaiset eivät". Tarpeellinen lisä pakolaisopetuksessa olisi myös luku- ja kirjoitustaidoltaan heikkojen aikuisten opetukseen tehty aapinen.

Yliopisto-opettajien mielestä perusoppikirjoja alkaa olla riittävästi, mutta jokainen oppikirja on yleensä tarkoitettu jollekin tietylle kohderyhmälle, jolloin se ei välttämättä sovellu kaikille opiskelijoille. Esimerkiksi Nuutisen pidetty Suomea suomeksi 1-2 on lähinnä skandinaaveja varten laadittu ja Aaltion Finnish for Foreigners -sarja tuntui sopivan vain englannin kieltä hyvin taitaville koulutetuille opiskelijoille. Myöskään yksinopiskeluun sopivia kirjoja ei ole Aaltion sarjaa lukuunottamatta. Oppimateriaalien vähyyteen vaikuttaa varmasti myös se, että kaupalliset kustantamot eivät ole valmiita kustantamaan oppikirjoja, koska painosmäärä jää pieneksi.

Oppikirjoja moitittiin yleensä liian niukoiksi sekä teksteiltään että kieliopiltaan. Osaa teksteistä pidettiin liian naiiveina aikuisille kielenoppijoille. Valmiit kuulun- ja tekstinymmärtämisen tehtävät helpottaisivat myös opettajan työtä ja auttaisivat arvioimaan oppilaiden kielitaitoa eri vaiheissa. Oppikirjoihin toivottiin lisää havainnollisuutta ja niiden sanaston tarkistusta entistä useammin, koska tarkoituksena on opiskella nimenomaan nykykieltä. Harjoituskirjojen tehtävät ovat usein yksitoikkoisia, jolloin joudutaan käyttämään useita eri harjoituskirjoja rinnan - ja yhdistely on työlästä. Toisaalta harvassa kirjassa kielioppi tuntui olevan

juuri omalle ryhmälle ja omalle opetustavalle sopivassa muodossa esitetty. Hyvässä alkeisoppikirjassa tulisi olla hyvä teksti, sopiva asajärjestys ja hyvä sanasto, mutta tällaista kokonaisuutta ei vastaajien mielestä löydy.

Muulla kuin yliopistoissa opettavat toteivat, että erilaisille ryhmille tarvittaisiin erilaista opetusmateriaalia. Suurimmaksi puutteeksi koettiin kuuntelutehtävien ja tekstien vähyyttä. Erityyppisiä harjoituksia ja etenkin puhekielistä aineistoa tarvittaisiin lisää. Vaikka perusoppikirjoja katsottiinkin olevan riittävä määrä, ne olivat monen opettajan mielestä niin toistensa kaltaisia, että todellisia vaihtoehtoja ei alkeisoppikirjoista löytynyt. Puuttuu kokeilevaa materiaalia, jossa rohkeasti lähestyttäisiin kielen oppimisen ja opettamisen ongelmia uudesta näkökulmasta. Samalla todettiin este uudenlaiselle ajattelulle: tutkimuksen puute. Suomen kielen ominaisuuksia vieraan kielen opetuksen näkökulmasta ei ole riittävästi pohdittu. Tämä on yllättävää, sillä finskaa on Suomessa opetettu jo 1840-luvulta lähtien. Esimerkiksi Åbo Akademin luulisi olleen jo vuosikymmeniä asiasta kiinnostunut.

Oppimateriaalin niukkuus näkyi ulkomaalaisopettajan oman työmäärän lisääntymisenä: opettajat ilmoittivat tekevänsä puolet tai enemmän oppimateriaalista itse. Sen lisäksi yhdistely eri oppikirjoista ja samanaisteisten, eri vaikeusasteisten harjoitusten ja tekstien etsiminen eri lähteistä koettiin työlääksi ja kohtuuttoman paljon aikaa vieväksi. Eri opettajaryhmien välillä ei ollut merkittäviä eroja heidän arvioidessaan omaa työmääräänsä.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että jokainen opettaja työstää oman oppimateriaalinsa, jota käyttää yksin omiin tarpeisiinsa. Ajan ja vaivan säästämiseksi olisi järkevää laittaa tieto-taito kierrätykseen eli painaa oppimateriaaliksi esim. korkeakoulujen kielikeskuksen avulla - tietenkin valtiovallan tukemana. Ihanne tietysti olisi, että kaupallinen kustannustoiminta ottaisi huomioon ulkomaalaisopetuksen tarpeet, mutta lienee realistisempaa olettaa esi-

merkiksi opetusministeriön tukevan oppimateriaalin tekemistä ja painamista.

Ulkomaalaisopettajan ongelmia

Suurin osa ulkomaalaisopettajista piti ongelmallisimpana suomea vieraana kielinä opettavien koulutuksen puutetta. Peruskoulutusta ei anneta missään, alan opetusharjoittelua ei ole ja täydennyskoulutustakin on liian vähän. Useimmat kurssit tarjoavat vain välttämättömän materiaalesittelyn ja muutamia yleisiä esitelmiä suomesta vieraana kielinä tai ulkomaalaisopetuksesta yleensä. Syventäminen jää kursseilla vähiin.

Monet opettajat kaipaisivat opastusta myös pakolaispedagogiikassa. Oppilaiden kulttuurista ja kielestä pitäisi saada enemmän tietoa, koska näin sopivien opetusmenetelmien löytäminen helpottuisi. Opetukseen heijastuvat myös oppilaiden henkilökohtaiset, psykososiaaliset ongelmat: viisumi-, oleskelulupa-, raha-, mielenterveys- ym. ongelmat. Pakolaisopetuksessa näkyivät myös pakolaisvastaisuudesta aiheutuneet paineet ja pelot.

Ongelmana nähtiin myös opetusryhmien suuruus: jos opetettavia on esim. 35 ja ryhmä on heterogeeninen, opetuksen tehokkuus on minimissään. Ihanneryhmissä (10-15 oppilasta) toteutettu tasokurssi antaisi oppijalle parhaan hyödyn kursista.

"Kuka tahansa nyt osaa opettaa suomea ulkomaalaisille" -ilmiöön olivat monet ulkomaalaisopettajat törmänneet uransa aikana. Alaa ei tunneta riittävästi eikä sitä arvosteta, mikä näkyy palkkauksessa. Opettajan virkoja on vähän: opettaja palkataan yleensä "kurssin ajaksi", jolloin opetuskellista jatkuvuutta ei synny - ja ulkomaalaisopettajan toimenkuva jää hajanaiseksi. Väliaikaisuuden leima iskeytyy opetukseen.

Suomea toisena kielinä opettavan pätevyys hiertää myös ulkomaalaisopettajien keskuudessa. Alalla on sekä vieraan

kielen opettajia että suomen kielen opettajia opettamassa suomen kieltä ulkomaalaisille. Työssä tarvitaan sekä vieraan kielen opettamisen taitoa että vankkaa suomen kielihistorian/kieliopin hallintaa ja tietysti kulttuurin ja yhteiskuntatiedon tuntemusta. Kuinka määritellä "pätevä" ulkomaalaisopettaja?

Ulkomaalaisopetus on tullut jäädäkseen syrjäiseen Suomeenkin. Enää sitä ei voi vähätellä ohimenevänä ilmiönä tai toisarvoisena tutkimuskohteena. Suomi puhuu yhdyntävistä Euroopasta ja kansainvälisyydestä, mutta täällä unohdetaan, että perusvalmiudet ottaa vastaan väkeä muualta edellyttävät koulutuksen järjestämistä myös ulkomaalaisille. Alan järjestelmällinen kehittäminen on tärkeimpiä koulutuspoliittisia haasteita - lamasta huolimatta.

KIRJAKATSAUS ** BOOKS BRIEFLY

Kaarina Heiska - Mirja Kontio -
Marketta Majapuro - Anja Valtonen

KORKEAKOULUOPISKELIJAN KOKOUSTAITO

Kielikeskusmateriaalia n:o 71. Korkeakoulujen kielikeskus,
Jyväskylän yliopisto. 1990

TAIDOKASTA KOKOUSTAITOJA - VAIN KORKEAKOULUOPISKELIJOILLE?

Nyt se on ilmestynyt! Kaksi vuotta olen odottanut hartaasti korkeakouluopetuksen tarkoitettua kokoustaidon kirjallista materiaalia. Korkeakouluopiskelijan kokoustaito on tekijöittensä mukaan tarkoitettu käytettäväksi joko yleisempään puheviestinnän kurssiin kuuluvalla kokoustaidon jaksolla tai kokoustaidon erityiskursseilla. Kirja voi toimia oppaana ja muistuttajana kurssin jälkeenkin.

Korkeakouluopiskelijan kokoustaito jakaantuu viiteen pääluokkaan, joiden lisäksi kirjassessa on hakemisto, suppeahko alan kirjallisuusluettelo ja liitteinä yhdistyslaki, yhdistyksen säännöt, kokouskutsuja, esityslistoja, pöytäkirja ja ohjeet standardiasettelusta.

Ensimmäisessä pääluvussa pohditaan, miksi kokoustekniikkaa tarvitaan. "Kokoustekniikka on ikään kuin työskentelyn liikennesäännöt, joita ilman asioiden päättämisestä saattaisi tulla kaaos ja yhteentörmäyksiä", kirjoittajat sanovat. Heti kirjaseen alkuun he muistuttavat, että tekniikan, menettelytapojen tuntemisen ja hallitsemisen lisäksi tarvitaan erityisesti viestintätaitoja.

Luvussa Millaisia tietoja ja taitoja tarvitsen? käsitellään kokoustoimintaa ohjaavia lakeja ja asetuksia sekä kokoustilanteissa tarvittavia taitoja. Uusi yhdistyslaki (1990) esitellään kirjassa ja itse laki kuuluu liitteisiin. Varsin suppeasti esitellään osakeyhtiö- ja asunto-osakeyhtiölakia.

Lähinnä mainitaan osakkaiden äänivallan riippuvuus osakkeiden määrästä ja valtuutetun edustajan käyttämisen mahdollisuus. Lakien lisäksi selvitetään yhdistyksen sääntöjen perusrakennetta. Lait edustavat kokouksessa tarvittavia tietoja, taidot sen sijaan jaetaan tässä luvussa kolmeen ryhmään: kokousteknisiin taitoihin, yleisiin viestintätaitoihin ja muihin ihmisenä elämisen taitoihin.

Tähän lukuun jäin kaipaamaan erittelyä tai pohdiskelua siitä, tarvitaanko kaikissa kokouksissa samanlaisia taitoja.

Kolmas pääluokku kuvaa kokouksen etenevistä käsitellen kokouksen yleisen kulun lisäksi valmistelutyöt sekä päätösasian käsittelyn äänestyksineen ja vaaleineen. Kokouksen valmistelutyöt listataan niin asioiden valmistelun kuin käytännön asioiden hoitamisen osalta. Kokouksen kulku käsitellään vaiheittain avauksesta kokouksen päättämiseen. Päätösasiain käsittelyn eri vaiheet käsitellään yksityiskohtaisesti. Sekä kokouksen kulun että asian käsittelyn eri vaiheisiin liittyvät puheenjohtajan käyttämät vakiintuneet sanamuodot mainitaan, esimerkiksi "Avaan keskustelun. Pyydän käyttämään puheenvuoroja".

Äänestystavat esitellään varsin suppeasti luetellen ja kertoen, mikä on yleinen käytäntö. Äänestysjärjestykset ja erilaiset vaalit esitellään, mutta asioiden havainnollistamiseksi muutama konkreettinen esimerkitapaus olisi ollut paikallaan.

Tavallisesti opiskelijat kysyvät tässä yhteydessä: "Mitä sitten tehdään, jos kukaan ei ole ehdottanut lykkäystä?" Luvun lopussa olevan harjoitustehtävän lisäksi olisi tähänkin lukuun voinut sisällyttää Pohdittavaksi-osa muiden lukujen tapaan. Olisi syytä pohdiskella, miten yleisiä ovat äänestystilanteet, joissa on kolme ehdotusta tai sitä useampia; miten tavallisia ovat kokoukset, joissa puheenjohtaja johdattelee "yksimieliseen"-päätöksen useista kannatetuista ehdotuksista huolimatta; mitä etua tai haittaa on kollegiaalisen äänestysjärjestyksen käyttämisestä.

Kokouksen kulkuun vaikuttaminen on teemana seuraavassa luvussa. Puheen- vuorojen luokittelu sekä niiden käyttämiseen liittyvät periaatteet esitellään. Tässä luvussa annetaan kokoukseen osallistuvalla toimintaohjeita valmistautumisesta alkaen. Sen lisäksi kerrotaan kokousvirkaillijoiden erityistehtävistä. Vaikuttamisen ollessa luvun keskeisenä teemana sopisi tässä yhteydessä esiteltäväksi kokoustaktiikkaan kuuluvia keinoja ja menettelytapoja.

Kokoustilanteisiin liittyvät paperit, kuten kokouskutsu, esityslista ja pöytäkirja, käsitellään viidennessä luvussa. Kirjassa on mainittu varsin usein kokoustaidon oppaista unohtuvia seikkoja, esimerkiksi hallituksen kokouksen ja sääntömääräisen kokouksen esityslistojen erilaisuus. Kirjassa annetaan myös ohjeita tekstin asetelusta ja jonkin verran myös kielenkäytöstä, mikä tekee siitä näiltä osin useaa edeltäjänsä antoisamman.

Kokonaisuudessaan **Korkeakouluopiskelijan kokoustaito** on selkeä, seikka-peräinen kokouksen yleisten toimintaperiaatteiden kuvaamisessa sekä johdonmukaisesti etenevä opas. Kirjaa on varsin miellyttävä lukea vaivattoman kielenkäytönsä vuoksi. Sisältönsä ja otteensa puolesta teos soveltunee korkeakoulun ulkopuolellekin, esimerkiksi aikuiskoulutuksen tai lukio-opetukseen. Korkeakouluopiskelijan kokoustaito soveltuu myös itseopiskeluun, sillä se sisältää Pohdittavaksi-jaksoja ja muutaman harjoitustehtävän. Kirjanen on oivallinen

perusteos kokoustaidon oppimisessa, mutta samalla se on monelta osin useiden muiden kokoustaidon oppaiden toisinto.

Paljon kokoustaitoa opettaneena jään kaipaamaan kirjasta muutamia asioita, joihin lähes jokaisella kokoustaidon kursilla olen törmännyt niin korkeakoulussa kuin muuallakin. Kokoustaidon opiskelijoita kiinnostaa varsin usein kunnallinen kokousmenettely ja kokoustoiminta asunto-osakeyhtiöissä. Kun kirjoittajilla varmasti asiantuntemusta riittää myös näille alueille, olisi voinut luonnehtia vaikkapa taulukon muodossa eri lakien piiriin kuuluvien kokousten ominaispiirteitä. Liitteisiin olisi lisännyt myös perustavan kokouksen esityslistan.

Tästä olisi hyvä jatkaa. Yhtä tarvitaan kipeästi: korkeakoulun kokoustaitoa opettavan opettajan opasta!

Hilkka Kallio
Helsingin yliopisto

TIEDOTUKSIA ** INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa

UUSIA RAPORTTEJA KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN JULKAISUJA -SARJASSA

Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisu N:o 38/Reports from the Language Centre for Finnish Universities No. 38

Hilkka Stotesbury:

Finnish History Students as 'Liminal' Summarizers on the Threshold of Academia

Tutkimus käsittelee suomalaisten opintojaan aloittelevien historianopiskelijoiden kykyä laatia tiivistelmä lukemastaan englanninkielisestä tekstistä joko äidinkiellään tai englanniksi. Lisäksi opiskelijoiden tiivistelmien informaation sisältöä verrataan alan asiantuntijoiden samasta tekstistä laatimien tiivistelmien sisältöön. Lopuksi kirjoittaja käsittelee tiivistelmien tekemisen opetusta.

Raportin hinta on 38 mk.

Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisu N:o 39/Reports from the Language Centre for Finnish Universities No. 39

Joan Nordlund:

In-Service Training: A Twelve-Month Programme for Language Centre Teachers in Finland (PILC)

Raportti käsittelee kielikeskusopettajien täydennyskoulutusohjelman (PILC) suunnittelua ja toteutusta sekä kolmanteen PILC-kurssiin osallistuneiden opettajien arvioita koulutusohjelman vaikutuksesta heidän työhönsä.

Raportin hinta on 30 mk.

Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisu N:o 40/Reports from the Language Centre for Finnish Universities No. 40

Deborah Mason:

The Language Learning Strategies of Finnish ESP Students. Explorations in Classroom Research.

Raportti käsittelee suomalaisten kielikeskusopiskelijoiden englannin kielen oppimisstrategioita.

Raportteja voi tilata Korkeakoulujen kielikeskuksen kansliasta, puh. 941-603 520.

UUSIA VENÄJÄN OPPIMATERIAALEJA

Kielikeskusmateriaalia n:o 84 Hinta 40,-

K. Hulkkonen

ГРАНИ ГЛАСНОСТИ
Статьи из советской прессы
GLASNOSTIN AJAN HEIJASTUKSIA NEUVOSTOLEHDISTÖSSÄ

Oppimateriaali sisältää 15 tekstiä, joissa käsitellään Neuvostoliiton polttavia ongelmia glasnostin hengessä. Aineisto on kerätty neuvostoliittolaisista sanoma- ja aikakauslehdistä. Jokaiseen tekstiin liittyy sanasto ja useita tehtäviä. Oppimateriaalia voidaan käyttää yhteiskuntatieteiden opiskelijoiden tekstinymmärtämisen opetuksessa ja kaikilla venäjän kielen keskustelukurssseilla.

* * * * *

Kielikeskusmateriaalia n:o 12 Hinta 60,-

S. Laihiala-Kankainen, M. Heikinheimo-Schröder, M. Pietarinen

VENÄJÄÄ YHTEISKUNTATIETEILIJÖILLE
Luetun ymmärtämisen kurssi - oppikirja 1

Yhteiskuntatieteiden opiskelijoille ja tutkijoille tarkoitettu tekstinymmärtämiskurssi on nyt sisällöllisesti uusittu vastaamaan paremmin nykypäivän yhteiskunnallista todellisuutta. Oppikurssin perusrakenne on säilytetty ennallaan; kurssille osallistuminen ei edellytä aikaisempia venäjän opintoja.

Oppikurssin toinen osa, sanasto ja äänitteet valmistuvat vuoden 1992 aikana.

* * * * *

Kielikeskusmateriaalia n:o 46

E. Hämäläinen, M. Alestalo-Shepelenko

VENÄJÄÄ AIKUISILLE - JATKOKURSSI KIELIKESKUSOPETUKSEEN
Oppikirja 1

Kielikeskusopiskeluun tarkoitettu jatkokurssi, joka on laadittu samojen periaatteiden mukaan kuin aikaisemmin ilmestynyt E. Hämäläisen alkeiskurssi. Oppikirja 1 sisältää 10 dialogimuotoista tekstiä, niihin liittyvät harjoitukset ja sanastot. Tekstidialogien äänitteet valmistuvat syksyn aikana.

Oppikirja 2 ilmestyy vuoden 1992 alussa.

Oppimateriaaleja voi tilata Korkeakoulujen kielikeskuksen kansliasta, puh.
 941-603 520.2

ÄLÄ UNOHDA KITUA!

Siitä löydät tietoa esim.

- tulossa olevista koulutustilaisuuksista ja projekteista
- tutkijoista ja heidän tutkimuksistaan
- korpuksista ja julkaisuista

Olisi tärkeää, että kaikki kielentutkijat lähettäisivät henkilö- ja tutkimustietonsa KITUun, jotta siitä muodostuisi tietolähde, jonka avulla voidaan paitsi saada tietoja yksittäisistä tutkimushankkeista myös luoda kuvaa kielentutkimuksen tilasta Suomessa laajemminkin. KITU ei pysy hyödyllisenä ja ajan tasalla, elleivät kaikki kieliaineiden laitokset tiedotusasioita hoitaessaan muista myös KITUa. Samalla kun jotakin tiedotetta kirjoitetaan, asiat voisi soveltuvin osin panna KITUn ilmoitustaululle. Samoin tulisi laitosten aina muistuttaa uutta henkilökuntaansa ja uusia jatko-opiskelijoitaan KITUun liittymisestä. Tutkijaseminaarien vetäjät voisivat ottaa tavakseen kurkistaa KITUn ilmoitustaulua ennen seminaarin istuntoa, jotta tiedot kulkeutuisivat niillekin, jotka eivät itse syystä tai toisesta pääse KITUa käyttämään.

Jokainen tutkija voi lähettää omat tietonsa KITUun täyttämällä liittymislomakkeen (s. 46). Lomakkeita saa myös Korkeakoulujen kielikeskuksesta ja niitä on lähetetty kaikille kieliaineiden laitoksille. Tietenkin voi ilmoittautua lomakkeettakin lähettämällä KKKK:een nimensä ja yhteystietonsa sekä kaikki ne muut tiedot, jotka haluaa antaa tutkimuksistaan, aineistoistaan jne. Puhelimitse ei tietoja oteta vastaan, ettei niihin tulisi virheitä. Sähköpostissa voi tietysti lähettää tietonsa joko suoraan Eija Pudenzille tai jonkin KKKK:n tutkijan kautta (osoitteita on Kielikeskus uutisten kannessa).

Yhteyshenkilö:

Eija Pudenz, Jyväskylän yliopisto, Korkeakoulujen kielikeskus, PL 35,
 40351 Jyväskylä. Puh. 941-603 532, sähköposti: pudenz@tukki.jyu.fi.

**KORKEAKOULUTUKSESTA
TUTKIMUSTIETOA
JOKAISELLE**

Kasvatustieteiden tutkimuslaitos on julkaissut mittavan tietopakettin korkeakoulutuksen kysymyksistä. Teoriaa ja käytäntöä -sarjan kolme raporttia sisältävät yhteensä 27 artikkelia korkeakoulupolitiikasta, opetuksen kehittämisestä ja opintojen kulusta. Artikkelit pohjautuvat erilaisiin tutkimusotteisiin, pitkäaikaisista seurannoista teoreettisiin luonteisiin pohdintoihin. Esillä on myös mm. ajankohtainen valtadiskurssi.

Raportit antavat tärkeää taustatietoa ja keskustelun juurta korkeakouluissa eri ainelaitoksissa työskenteleville opettajille, tutkijoille ja muulle henkilöstölle sekä hallintovirkkamiehille ja opiskelijoille.

Kirjoittajina on sosiologeja, psykologeja, sosiaalipsykologeja, humanisteja ja kasvatustieteilijöitä. Tekstit on toimitettu esityksistä, jotka pidettiin valtakunnallisessa korkeakoulutuksen tutkimuksen IV symposiumissa Jyväskylässä viime elokuussa.

KTL:n korkeakoulutuksen tutkimusosasto on järjestänyt tutkijatapaamisia kolmivuositain vuodesta 1981 lähtien. Korkeakoulutuksen kysymyksiä selvitetään Suomessa 200-300 tutkijan voimin. Vuosina 1989-1990 oli korkeakouluissa tutkimusrekisterin mukaan meneillään noin 130 alan tutkimus- ja kehittämisprojektiä.

Määttä, P. - Panhelainen, M. (toim.) 1990. KORKEAKOULUPOLITIIKAN KORVESTA JA VALTATEILTÄ - Ajankohtaisia visioita ja analyysejä suomalaisesta korkeakoululaitoksesta. B 57. 115 s. Hinta: 42 mk.

Hakkarainen, P. - Järvinen, A. - Nuutinen, A. (toim.) 1990. OPETUS JA OPPIMINEN TIETEELLISESSÄ YHTEISÖSSÄ. B 58. 149 s. Hinta: 50 mk.

Jalkanen, H. - Mäkinen, R. (toim.) 1990. KORKEAKOULUOPINTOJEN KULKU JA OPINTOILMAPIIRIT. B 59. 138 s. Hinta: 46 mk.

Raportteja voi tilata KTL:n asiakaspalvelusta, Yliopistonkatu 9, PL 35, 40351 JYVÄSKYLÄ. Puhelin: (941) 603220. Telekopio: (941) 603201.

HELSINGIN YLIOPISTO

KIELITIETEEN HISTORIAN SEMINAARI 13.-14.9.1991

Suomen Akatemian tuella ja yhteistyössä Suomen kielitieteellisen yhdistyksen kanssa järjestetään Helsingissä ensimmäinen kielitieteen historian seminaari, joka tarjoaa kieliaineiden opiskelijoille ja tutkijoille tilaisuuden tutustua oman tieteenalansa oppihistoriaan.

Esitelmöitsijöiksi on kutsuttu alan tunnetuimpia edustajia ja ohjelma on laadittu siten, että se antaa mahdollisimman kattavan yleiskuvan kielitieteellisen ajattelun kehityksestä ja kielioppimallien historiasta.

Kuuntelemalla tämän seminaarin luennot ja laatimalla kirjoitelman sovitusta aiheesta voi suorittaa yhden kieliaineiden jatko-opintoviikon (1 ov.) Kirjoitelmat tarkastaa apul.prof. Esa Itkonen. Opiskelijan on sovittava asiasta oman laitoksensa kanssa sekä ilmoitettava halukkuudesta suorittaa opintoviikko ilmoitautumisen yhteydessä.

Majoituksesta osallistujien tulee huolehtia itse.

Ilmoittautumiset 15. 8. 1991 mennessä osoitteella:

Esa Itkonen	tai:	Aino Kärnä
TURUN YLIOPISTO		HELSINGIN YLIOPISTO
Yleinen kielitiede		Saksalainen laitos
Henrikinkatu 4		Hallituskatu 11
20500 TURKU		00100 HELSINKI
puh. 921-633 5313		90-191 3147

ILMOITTAUDUN KIELITIETEEN HISTORIAN SEMINAARIIN 13.-14.9.1991

NIMI: _____

OSOITE: _____

PUH.: _____

YLIOPISTO: _____

LAITOS: _____

OLEN KIINNOSTUNUT PIENRYHMÄTYÖSKENTELYSTÄ, AIHEPIIRI: _____

HALUAN SUORITTAA OPINTOVIIKON _____

OSALLISTUN ILMAN OPINTOSUORITUSTA _____

KIELITIETEEN HISTORIAN SEMINAARI

HELSINGISSÄ 13.-14. 9. 1991

PERJANTAI, 13. 9. 1991

Päärakennus, luentosali XIV

12.00 Seminaarin avaus

12.15 R. H. Robins (London)	History of Linguistics: State of the Art
13.00 Even Hovdhaugen (Oslo)	The History of Grammars
13.30 Toivo Viljamaa (Turku)	The Philological Basis of Apollonius' Syntax
14.00 - 14.30 Tauko	
14.30 Vivien Law (Cambridge)	Central Issues in the Medieval Grammatical Theory
15.00 Anneli Luhtala (Hki)	Concerning Priscian's Grammatical Theory
15.30 Lauri Seppänen (Tre)	Über den mittelalterlichen Sprachbegriff
16.00 Anders Ahlqvist (Galway)	'The Native Irish Grammarian' Revisited
17.00 - 19.00 Pienryhmäyöskentelyä (seminarihuone 3)	

LAUANTAI, 14. 9. 1991

Päärakennus, luentosali XIV

10.00 Ursula Brauße (Berlin)	Zur Geschichte der Semantikforschung
10.30 Aino Kärnä (Hki)	Zur Geschichte der Kategorie 'Partikel'
11.00 Eugene Holman (Hki)	Re-evaluating the Neo-Grammarians Tradition
11.30 - 12.30 Tauko	
12.30 Gerhard Helbig (Leipzig)	Zur Entwicklung der Linguistik in den letzten Jahrzehnten.
13.00 Esa Itkonen (Turku):	Making Value-Judgements about What Happened in the Past.
13.30 Silvain Auroux (Paris)	La grammaticalisation des vernaculaires
15.00 - 17.00 Pienryhmäyöskentelyä	

Department of English
University of Tampere

Third Annual Research Seminar

CORPUS-BASED STUDIES AND THE COMPUTER IN ENGLISH LANGUAGE RESEARCH

21 - 22 November 1991

First announcement and call for papers

Our research seminar this year will focus on corpus-based studies in English, particularly on the use of computerised corpora. It is intended to provide a forum for those working with corpora - whether using widely available corpora such as the BROWN and the LOB, or building their own corpora - to present findings and discuss questions of methodology.

We would therefore welcome papers by scholars working with computerised corpora in any area of English language research. It is expected that there will be speakers from the Nordic countries and from Britain.

The seminar is open to postgraduates, undergraduates, teaching and research staff, and attendance is free. It will begin mid-afternoon Thursday 21 Nov, and end late afternoon the following day.

Would anyone interested in offering a paper at the seminar please contact Ian Gurney or Sakari Louhivaara at the address below, if possible by June 19, 1991.

Ian Gurney
Department of English
University of Tampere
PL 607
33101 Tampere

tel. 931-156150
email fliagu@uta.fi

Fax: 931-157200

Sakari Louhivaara
Department of English
University of Tampere
PL 607
33101 Tampere

tel. 931-156133
email f1salo@uta.fi

26

SSOTT IV ÅBO - TURKU
JUNE 4-6, 1992
UNIVERSITY OF TURKU
FINLAND

CALL FOR PAPERS

SSOTT IV ÅBO / TURKU JUNE 4-6, 1992
SCANDINAVIAN SYMPOSIUM ON TRANSLATION THEORY

We are pleased to announce the next Scandinavian Symposium on Translation Theory, following Copenhagen (1982), Lund (1985) and Oslo (1988). It will be held at Åbo/Turku (Finland), in the old City Hall of the town, which is in the center and within easy walking distance of many hotels and restaurants.

The SSOTT IV is open to all persons who are interested in international communication and cross-cultural interaction (researchers, teachers, translators, editors, interpreters, terminologists...).

The main topic will be: **TRANSLATION AND KNOWLEDGE**

This topic should allow us to discuss the relationships between translation, culture and cognition, and to consider the following **sub-themes**:

- psycholinguistic processes in translation and interpretation
- translation and access to special documentation and terminology
- principles for a history of translation
- computerized aids in translation
- interpretation in its varied forms
- theory of translation and "meaning"
- translation and theory of communication

We will organize plenary sessions and workshops - with English as a working language. The plenary addresses will be given by Antoine Berman (Centre Amyot, Paris), Daniel Gile (Institut de traduction et d'interprétation, Paris) and José Lambert (Katholieke Universiteit Leuven).

There will be a participation fee of 200 FIM for all participants. The fee includes the Friday night get-together and the Proceedings.

All proposals for papers (20 minutes) should be sent by September 30, 1991. Practical information: accommodation (hotel/single room: 300/400 FIM), social programme, payment of the registration fees... will be given in the second circular (October 91); the final programme of the Symposium will be announced in the third circular (March 92).

PRE-REGISTRATION FORM (deadline: September 30, 1991):

NAME and FIRST NAMES:
TITLE / POSITION:
AFFILIATION / INSTITUTION:
MAILING ADDRESS:

COUNTRY:
TEL. NUMBER:
E-MAIL:

I intend to present a paper yes no (please mark where appropriate).
If yes, please enclose a one-page informative abstract on a separate sheet. Type a camera-ready abstract of your paper, with the title, your name and affiliation (Double-spaced and 3cm margins (top/bottom / right/left).

Date and signature

We look forward to seeing you in Turku - Åbo.

Further information:

Congress organizers
Yves GAMBIE & Jorma TOMMOLA
Department of Translation Studies
University of Turku
Tykistökatu 4
20 520 TURKU, FINLAND
E-mail: gambier@kontu.utu.fi
Telefax: +358 21 503 060

27

Association Internationale de Linguistique Appliquée (AILA)
Scientific Commission on Rhetoric and Stylistics

CALL FOR PAPERS

Symposium

*Stylistics in Written Subject-Oriented Texts -
Verbal, Paraverbal and Nonverbal Aspects.*

*Stylistique de l'écrit dans les langues de spécialité -
Aspects verbaux, paraverbaux et nonverbaux.*

*Stilanalyse schriftlicher Fachtextsorten -
Verbale, paraverbale und nonverbale Aspekte.*

23.- 24. März 1992, Universität Heidelberg.

Abstracts (up to one page) should be submitted no later than October 15, 1991, to:

Prof. Hartmut Schröder
Huvilakatu 6
SF - 65200 Vaasa
Finland

The contributions should have a length of 30 minutes and can be given in English, French or German.

Chairmen of the Scientific Commission:

Prof. Dr. Bernd Spillner
Universität Duisburg
Fachbereich Romanistik
Lotharstr. 65
D-4100 Duisburg

Dr. Peder Skyum Nielsen
The Royal Danish School
for Educational Studies
Emdrupvej 101
DK-2400 Copenhagen NV

Local Organizing Committee:

Prof. Dr. Klaus Mattheier
Universität Heidelberg
Germanistisches Seminar
Karlsstr. 2
D-6900 Heidelberg

E I N L A D U N G
zur
22. JAHRESTAGUNG

der
Gesellschaft für Angewandte Linguistik e.V.

vom 26. bis zum 28. September 1991

an der
JOHANNES-GUTENBERG-UNIVERSITÄT MAINZ

Rahmenthema: **WIRTSCHAFT UND SPRACHE**

Veranstaltungsort: Johannes-Gutenberg-Universität Mainz
                          Jakob-Welder-Weg 18, W-6500 Mainz

Präsident: Prof.Dr. Bernd Spillner, Universität
                          Duisburg, Lotharstr. 65, W-4100 Duisburg 1

Geschäftsstelle: Universität Duisburg, Postfach 101503,
                          W-4100 Duisburg 1

Auskunft über organisatorische Einzelheiten erteilen:

Prof.Dr. K.J. Mattheier Germanistisches Seminar Universität Heidelberg Karlstraße 2 W-6900 Heidelberg	Ltd.Akad.Direktor Dr. D. Eggers Sprachlehranlage Universität Mainz Welderweg 18/Postfach 3980 W-6500 Mainz 1 (für die örtliche Organisation)
---	---

Tagungsgebühren: DM 35,- für GAL-Mitglieder
                          DM 65,- für Nichtmitglieder
                          DM 5,- für Studenten

Tagungsbesucher, die nur an den Arbeitskreisen teilnehmen (An-meldung am Samstag, den 28.9.1991) zahlen einen ermäßigten Tagungsbeitrag von DM 20,-

Bankverbindung: Dresdner Bank Stuttgart (BLZ 600 800 00)
Kongreßkonto: 90 60 455/13

Anmeldung wird bis einschließlich 31.8.1991 erbeten an die Geschäftsstelle der GAL e.V. Duisburg und ab 1.9.1991 direkt an den lokalen Organisator.

Ein detailliertes Vortragsprogramm wird ab Juli an GAL-Mit-glieder und alle zur Tagung Angemeldeten (siehe beiliegendes Anmeldeformular) versandt.

Alle weiteren Unterlagen wie Kongreßmappen, Vortrags-Kurz-fassungen, Teilnahmebestätigung usw. erhalten Sie bei Ihrer Registrierung im Konressbüro am 26.9.1991 ab 9.00 Uhr.

Wenn Sie Einen Vortrag halten wollen, senden Sie bitte das bei-liegende Anmeldeformular an die Geschäftsstelle der GAL in Duisburg.

Für jeden Vortrag stehen - falls vom Vortragsleiter nicht ander-weitig geregelt - einschließlich Diskussion - 25 Minuten zur Verfügung.

Eine reprofähige 1-seitige Kurzfassung Ihres Kongreßbeitrages senden Sie bitte bis zum 3.5.1991 an die Anschrift des Leiters des Themenbereichs/der Sektion/des Arbeitskreises, in dem/der Sie Ihr Referat halten möchten. Eine Vortragsbestätigung kann aus organisatorischen Gründen erst nach Eingang der Tagungsge-bühr erfolgen.

THEMENBEREICHE:

Donnerstag, 26.9.1991, 16-19 Uhr
Freitag, 27.9.1991, 9-11 Uhr

1. **BETRIEBLICHE SPRACH- UND KOMMUNIKATIONSSTRUKTUREN**
Dr. Johannes Wagner & Dr. Karlfried Knapp
2. **SPRACHAUSBILDUNG UND KOMMUNIKATIONSTRAINING**
Dr. Gerd Antos & Dr. Ulrich Püschel
3. **FREMDSPRACHEN IN DER WIRTHSCHAFT**
Karl H. Brücher, M.A.
4. **TECHNISCHE KOMMUNIKATION**
Dr. Hans P. Krings

SEKTIONEN:

Freitag, 27.9.1991, 14-19 Uhr

1. **PHONETIK**
Sektionsleiter: Dr. Walter F. Sendlmeier
Stellvertreter: Prof.Dr. Wolfgang Hess
2. **LEXIK UND GRAMMATIK**
Sektionsleiter: Dr. Regina Neuman
Stellvertreter: Dr. Margot Heinemann
3. **TEXTLINGUISTIK UND STILISTIK**
Sektionsleiter: Dr. Ulrich Püschel
Stellvertreter: Prof.Dr. Rosemarie Gläser

4. SPRECHERZIEHUNG/RHETORISCHE KOMMUNIKATION

Sektionsleiter: Josef E. Schnorrenberg
Stellvertreter: PD Dr. Carl Ludwig Naumann

5. MEDIENKOMMUNIKATION

Sektionsleiter: Prof.Dr.Dr. E.W.B. Hess-Lüttich
Stellvertreter: PD Dr. Werner Holly

6. FACHSPRACHLICHE KOMMUNIKATION

Sektionsleiter: Prof.Dr. Theo Bungarten
Stellvertreter: Dr. Lothar Hoffmann

7. SOZIOLINGUISTIK

Sektionsleiter: Prof.Dr. Ulrich Ammon
Stellvertreter: Prof.Dr. Marlis Hellinger

8. KONTAKTLINGUISTIK

Sektionsleiter: Prof.Dr. Ludwig M. Eichinger
Stellvertreter: Dr. Joachim Raith

9. KONTRASTIVE LINGUISTIK UND INTERKULTURELLE
KOMMUNIKATION

Sektionsleiter: Dr. Karlfried Knapp
Stellvertreter: PD Dr. Hans Ulrich Boas

10. ÜBERSETZUNGSWISSENSCHAFT

Sektionsleiter: Prof.Dr. Albrecht Neubert
Stellvertreter: Prof.Dr. Gunter Neubert

11. PSYCHOLINGUISTIK

Sektionsleiter: Dr. Gerd Antos
Stellvertreter: Dr. Hans P. Krings

12. KLINISCHE LINGUISTIK

Sektionsleiter: PD Dr. Volkbert M. Roth
Stellvertreter: Prof.Dr. Helen Leuninger

13. SPRACHDIDAKTIK

Sektionsleiter: Prof.Dr. H. Schlemmer
Stellvertreter: Prof.Dr. Rupprecht Baur

14. UNTERRICHTSTECHNOLOGIE

Sektionsleiter: Hubert Eichheim
Stellvertreter: Dr. Dieter Arnsdorf

15. COMPUTERLINGUISTIK

Sektionsleiter: Prof.Dr. Winfried Lenders
Stellvertreter: Dr. Ulrich Schmitz

ARBEITSKREISE:

Samstag, 28.9.1991, 9-13 Uhr

1. UNTERNEHMENSKULTUR - INNOVATIVE ENTWICKLUNGSKONZEPTE
IN THEORIE UND PRAXIS

Jo E. Schnorrenberg

2. SPRACHUNTERRICHT MIT ERWACHSENEN

Dr. Jan E. Peters

3. DAS ZUSAMMENFASSEN VON TEXTEN ALS AUFGABE DER
PRAKTISCHEN TEXTVERARBEITUNG

Brigitte Endres-Niggemeyer

4. DaF IN BERUFSFELD 'WIRTSCHAFT' - NEUE MATERIALIEN DES
GOETHE-INSTITUTS

Konrad Wille

5. GEHÖRLOSENLINGUISTIK

Dr. Brigitte Hogger, M.A.

6. FORENSISCHE LINGUISTIK

Prof.Dr. Hannes Kniffka

7. AUSSPRACHENORMEN

Priv.Doiz.Dr. Carl Ludwig Nauman

8. INTERNATIONALISMENFORSCHUNG UND MEHRSPRACHIGE
LEXIKOGRAPHIE

Priv.Doiz.Dr. Johannes Volmert

9. SPRACHEBERATUNG FÜR DEUTSCHE UND FÜR AUSLÄNDER

Dr. Hans Bickes

10. COMPUTER IN DER SPRACHTHERAPIE

Priv.Doiz.Dr. V.M. Roth

11. SPRACHPROBLEME IN RELIGIÖSEN BEREICH

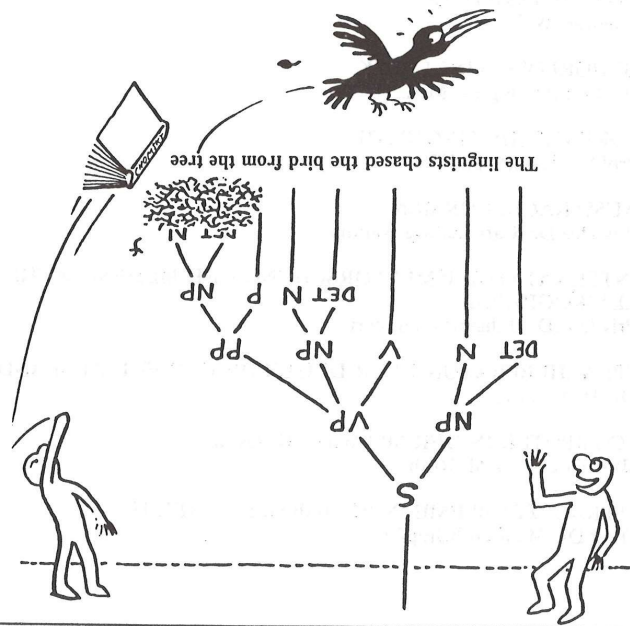
Prof.Dr. Manfred Kämpfert

Anmeldeformular S. 47-48 .

INNBYDELSE TIL

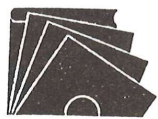
NORDISKE DATALINGVISTIKKDAGER

ved Universitetet i Bergen, 28 - 30. november 1991

Arrangører:

Fagmiljøer ved HF-fakultetet ved Universitetet i Bergen

NAVFs edb-senter for humanistisk forskning
Postboks 53, Universitetet,
N-5027 Bergen

NORDISKE DATALINGVISTIKKDAGER

ved Universitetet i Bergen 28–30.11.1991

PROGRAM

Torsdag 28. november

Fra kl. 10.00 Registrering i Studentsenteret, Nygårdshøyden
11.45 – 12.45 Lunsj i "Grillen", Studentsenteret

13.00 – 13.15 Konferansen åpnes (i Auditorium A, Sydneshaugen skole)
13.15 – 13.55 Bente Mægegaard: *Sprogteknologi*

Auditorium A

14.00 – 14.40
Lars Ahrenberg [og Stefan Svedberg]:
*Konseptuell tekstrepresentasjon for
flerspråklig generering og oversättning*

Kaffepause

15.15 – 15.55
Bjørn Beskow: *Unifiseringsbasert transfer*

16.00 – 16.40

Gudrun Magnusdottir: *Problems in the
Perception of what a Machine Translation
System is*

Demonstrasjoner

Fredag 29. november

09.00 – 09.40 Fred Karlson: *Lexical and Grammatical Principles for Disambiguation (homograph separation) (i Auditorium A)*

09.45 – 10.25
Harri Jäppinen: *SITRA KIELIKONE
Machine Translation System*

10.30 – 11.10
Gregers Koch: *Discourse Representation
Theory and Data Flow*

11.30 – 12.45 Lunsj i "Grillen", Studentsenteret

Auditorium C

14.00 – 14.40
Benny Brodda: *Generaliserad bootsk sökning i
dokumentsökningsystem*

15.15 – 15.55
Yvonne Cederholm, Martin Gellerstam, Rudolf
Rydstedt, Christian Sjögreen: *Språkbankens
lexikaliska databas*

16.00 – 16.40

Claus Huitfeldt: *Merking, presentasjon og analyse av
komplekse tekstlige primærkilder*

09.45 – 10.25
Benny Brodda og Gunnar Eriksson: *Olika vägar til
förbättrad träffmängd vid documentsökning*

10.30 – 11.10
Yvonne Cederholm, Martin Gellerstam, Gudrun
Magnusdottir: *Lexikaliska databaser – beslutstöd för
kunskapsstrukturering*

Auditorium A**13.00 – 13.40**Jan Tore Lønning: *Computational Semantics – Lambda Terms or Feature Structures***13.45 – 14.25**Margrethe H. Møller og Ellen Christoffersen: *Oversættelse af NP' er fra tysk til dansk***Kaffepause****15.00 – 15.40**Jørgen Villadsen: *Anaphora and Intentionality in Classical Logic***15.45 – 16.25**Annette Östling: *A Swedish Core Vocabulary for Machine Translation***Demonstrasjoner****19.45** Bankett i Schøtstuene – se eget program**Lørdag 30. november****09.00 – 09.40** Helge J. Dyvik: *Lingvistisk basert maskinoversettelse* (Auditorium A)**09.45 – 10.25**Eva Wikholm: *Översättningsteori och maskinöversättning***Kaffepause****11.00 – 11.40**Torbjørn Nordgård: *On Determinism and Ambiguity***11.45 – 12.25**Adams Bodomo: *A Unification Grammar of Serial Verb Constructions***12.30 – 13.00** Avslutning (Auditorium A)**Auditorium C****13.00 – 13.40**Gunnel Källgren: *Mönsterigenkänning som metod vid analys och disambiguering av löpande svensk text***13.45 – 14.25**Gunnar Eriksson: *En homografseparator baserad på sannolikhet***15.00 – 15.40**Anna Sägval Hein: *The Coverage of a Morphological Analyzer based on "Svensk ordbok"***15.45 – 16.25**Peter Molbæk Hansen og Ebbe Spang-Hanssen: *Syntaks og prosodi i et dansk tekst-til-talesystem***Praktiske opplysninger**

Deltakeravgift: kr 500,- som dekker konferansmateriell og lunsj torsdag og fredag. Deltakeravgiften må betales til postgirokonto 0802 3384567 eller bankgirokonto 3625.88.53657 senest 15. oktober for at påmeldingen skal være gyldig. Innbetalingen bes merket med navn og "datalogvistikk-91".

Hotellbestilling skjer gjennom konferansesekretariatet, men hver enkelt betaler sitt opphold direkte til hotellet.

Invitasjon til *BANKETT* i Schøtstuene på Bryggen i Bergen fredag 29. november kl. 19.45

Meny

Tre retters middag med vin/alkoholfritt alternativ og kaffe

UnderholdningTidsriktig taffelmusikk med musikere fra Bergen Musikkonservatorium
Mulighet for omvisning i middelalderbygningen

Pris: kr 385,- (betales ved påmelding)

Nordiske datalogvistikkdager i Bergen 28.–30. november 1991 Jeg ønsker å delta i konferansen Jeg ønsker også å delta i banketten

Hotellbestilling (kryss av for ønsket prisklasse)

 enkeltrom med frokost: pr døgn 350 / 450 / 600 dobbeltrom med frokost: pr døgn 225 / 300 / 400 (pris pr person)

Navn: .....

Institusjon: .....

Adresse: .....

e-mail: ..... tlf: ..... fax: .....

Påmelding til:

NAVFs edb-senter for humanistisk forskning

Postboks 53, Universitetet

N-5027 Bergen

tlf +47 05 212955

e-mail: datalog-91@navf-edb-h.uib.no

Påmelding innen 15. oktober 1991

ANNOUNCING
RELC'S REGIONAL SEMINAR
A CALL FOR PAPERS AND
AN INVITATION TO PARTICIPATE

LANGUAGE TEACHER EDUCATION IN A FAST-CHANGING WORLD
SINGAPORE, 20-23 APRIL 1992

A I M S

The Seminar will have the following aims:

- 1 To survey recent developments in language teacher education in various countries.
- 2 To discuss new and established models of language teacher education.
- 3 To report on and discuss research into language teacher education and training.
- 4 To examine how new trends in language teaching theory and methodology will affect the preparation of language teachers in Southeast Asia.

TOPIC AREAS

Papers/workshops related to the following areas are invited:

- (i) Theoretical perspectives in language teacher education.
- (ii) Processes of language teacher education; the assessment of relevant skills and competencies of both student teachers and in-service teachers; methods, criteria and standards of assessment for entry into the profession and for promotion.
- (iii) Factors affecting language teacher education: student teachers, teachers, teacher educators, curriculum, instruction, instructional materials, assessment, certification and accreditation.
- (iv) Problems and issues in the planning of and research into language teacher education.
- (v) Directions in language teacher education research and their implications for language teaching.

PRESENTATIONS**1 PLENARY/PARALLEL PAPERS**

These are lecture presentations to a formal audience lasting forty minutes, plus fifteen minutes question time. The Seminar Committee reserves the right to assign papers to either the plenary or the parallel sessions.

2 WORKSHOPS

These are two-hour demonstrations/discussions in which audience members are expected to be actively involved. Certain workshops may be repeated if they are anticipated to draw significantly large audience.

3 CRITERIA FOR ACCEPTANCE

All abstracts will be evaluated for possible acceptance by the Seminar Planning Committee. Relevance to the theme of the Seminar and freshness and originality of approach are among the major considerations in the acceptance of papers. The Committee reserves the right to decline paper/workshop proposals without assigning reasons.

4 PROCEDURE FOR SUBMISSION OF PAPER/WORKSHOP PROPOSALS

4.1 A 200-word abstract together with a 50-word biodata should be sent to the address below, post-marked no later than 30 November 1991.

4.2 The Seminar Committee will inform proposers by 31 January 1992 whether their proposals have been accepted.

4.3 A floppy diskette and/or a hard copy of the complete text of the paper/workshop selected for the Seminar should be sent to the address below not later than 10 March 1992. If not received by this date, the Committee reserves the right to withdraw it from presentation.

5 COPYRIGHT/PUBLICATION

RELC reserves the copyright over all papers presented at the Seminar. The copyright of papers not published by RELC will be reassigned to the authors. Selected papers may be published for distribution at no extra charge to participants.

6 FUNDING

As a professional non-profit organisation, RELC does not generally provide financial assistance to paper/workshop presenters.

COMMUNICATIONS

All communications regarding the Seminar should be addressed to:

The Director (Attention: SEMINAR SECRETARIAT)
SEAMEO Regional Language Centre
30 Orange Grove Road
Singapore 1025
REPUBLIC OF SINGAPORE

Telephone: (65) 7379044; Fax: (65) 7342753; Telex: RSS5598 RELC
Cable: RELCENTRE SINGAPORE; E-mail: GBOREL@NUSVM

CALL FOR PAPERS AND FIRST ANNOUNCEMENT

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MAINTENANCE AND LOSS OF MINORITY LANGUAGES**

Leeuwenhorst Congress Centre,
Noordwijkerhout, The Netherlands

August 31 - September 4, 1992

The conference will cover three main themes:

- Linguistic aspects of maintenance and loss (research on language maintenance and loss; the role of linguistic domains; structural aspects of loss; psycho/sociolinguistic explanations of maintenance and loss)
- Maintenance, loss and language policy (views of majority and minority groups on maintenance and loss; linguistic pluralism and linguistic assimilation; language policies in different countries; educational policies towards minority languages and cultures; the role of public authorities and ethnic groups in educational policy)
- Educational aspects of maintenance and loss (forms of bilingual education; the role of ethnic minority languages in primary and secondary schools; the relationship between first and second language in language learning)

The aim of the conference is to bring together researchers from different disciplines (linguistics, sociology, anthropology, education), representatives of educational service centres, and (language) policy makers in order to develop new insights in this important issue.

All scholars in the field are invited to submit a paper. The closing date for submitting abstracts will be January 1, 1992. In addition to papers presented in parallel sections, there will be key-note addresses by prof. Jim Cummins, prof. Joshua Fishman, prof. Howard Giles and prof. Kenji Hakuta.

If you intend to present a paper or are interested in further information, please fill in the reply card on p. 49. In the Fall of 1991, a second announcement will be distributed containing details on registration, fees and lodging, and a final call for papers.

Send your reply card to:

Steunpunt Nederlands als Tweede Taal
Faculty of Letters
University of Louvain
Blijde Inkomstraat 7
3000 Leuven
BELGIUM

WORKING PAPERS

ON

LANGUAGE, GENDER & SEXISM

A publication of the
AILA Scientific Commission on Language and Gender

Editorial Board:
 (Interim) *Dédé Brouwer, P.J. Meertens Instituut,
 Amsterdam, The Netherlands.*
*Anne Pauwels, Department of Linguistics,
 Monash University, Australia.*
*Joanne Winter, Department of Linguistics,
 Monash University, Australia.*

THE FIRST PUBLICATION DEVOTED EXCLUSIVELY TO SEXISM IN LANGUAGE, LANGUAGE AND GENDER AND WOMEN'S LANGUAGE.

A new publication for researchers working in the area of language and gender. The Working Papers on Language, Gender and Sexism (WPLGS) were established in response to the increased attention given to gender and sexism issues in the study of language(s).

Articles, research reports, letters of inquiry and suggestions are welcome for inclusion in WPLGS. WPLGS will enable researchers in all disciplines working in the area of language and gender to establish contact and create a network for the exchange of ideas and opinions relevant to the issues in language and gender study.

The first four issues are thematically linked volumes of selected papers from the Feminist Linguistics Symposium at the International Congress of Applied Linguistics held in Greece in 1990.

Issue 1	<i>General issue on women and language.</i>
Issue 2	<i>Feminist language change and policy.</i>
Issue 3	<i>Gender and discourse: Women at talk.</i>
Issue 4	<i>Women and language: Educational applications.</i>

SUBSCRIPTION (2 issues per year)

Individuals:	\$20.00	(Australian dollars)
Institutions:	\$30.00	(Australian dollars)

Send money orders in Australian dollars and address to:

Joanne Winter
Department of Linguistics
Monash University
 CLAYTON VIC 3168
 AUSTRALIA

Manuscripts should also be sent to Joanne Winter

CONGRESS CALENDAR (updated 3.7.1991)

1991

August

- 21.-23.8. **EUROCALL Meeting**
 Helsinki
 Contact: Anne Kankaanranta, Helsinki School of Economics, Runeberginkatu 14-16, SF-00100 Helsinki, Finland
- 21.-23.8. **Nordic Conference on Computer Aided Higher Education, 3rd NFDL Conference**
 Espoo
 Contact: Marja-Liisa Sutinen, Teknillinen korkeakoulu, NFDL-konferenssi, Revontulentie 6, SF-02100 Espoo, Finland
- 29.-30.8. **4th Finnish Conference on Neurolinguistics**
 Turku
 Contact: Matti Laine, Department of Neurology, Turku University Central Hospital, SF-20520 Turku, Finland
- 30.-31.8. **Language Testing in Europe**
 Jyväskylä
 Contact: Tuomo Suontausta, Language Centre for Finnish Universities, University of Jyväskylä, PL 35, 40351 Jyväskylä, Finland

September

- 2.-4.9. **East-West Meeting on Language Testing**
 Tallinn
 Contact: Valmar Kokkosta, Department of Foreign Languages, Tallinn Technical University, Ehitajate tee 5, Tallinn 200108, Estonia, USSR
- 2.-13.9. **Managing Research in Higher Education Course, The British Council**
 Glasgow
 Contact: Ms Kirsi Hartikainen, The British Council, Erottajank. 7, 00130 Helsinki, Finland
- 11.-14.9. **Internationale Symposium: Ingenieurpädagogik '91**
 Dresden
 Contact: Technische Universität Dresden, Zentr. Tagungsbüro "Ingenieurpädagogik '91", Mommsenstr. 13, D-8027 Dresden, Germany
- 11.-14.9. **Nordische Konferenz 1991: Deutsch im Norden**
 Århus
 Contact: Nordische Konferenz 1991, z.H. Poul Husum, Strandhøjvej 9, DK-2920 Charlottenlund, Denmark

- 17.-19.9. Salzburg European Second Language Association (EUROSLA) Annual Conference 1991
Contact: EUROSLA 1991 Secretariat, Linguistics Section, Department of English, University of Salzburg, Akademiestrasse 24, A-5020 Salzburg, Austria
- 18.-20.9. Exeter 4th Conference on Computer Assisted Language Learning "CALL an Hypermedia"
Contact: Keith Cameron, Department of French, Queens Building, University of Exeter, Exeter EX4 4QH, UK
- 19.-20.9. Lugano International Congress of the Italian Society of Linguistics: "L'italiano tendenziale"
Contact: M. Coretelazzo, Institute di Filologia Neolatina, via Beato Pellegrino 1, I-35137 Padova, Italy
- 24.-26.9. Genova Eurospeech 91: 2nd European Conference on Speech Communication and Technology
Contact: Secretariat Eurospeech 91, IIC-Instituto Internazionale delle Comunicazioni, Via Pertinace, I-16125 Genova, Italy
- 26.-28.9. Geneva Colloque de Centenaire: "Linguistics and Language Teaching"
Contact: Ecole de Langues et Civilisation Française, Faculté des Lettres, Université de Genève, Place de l'Université, CH-1211 Genève, Switzerland
- 26.-28.9. Mainz Gesellschaft für Angewandte Linguistik (GAL). 22nd Annual Congress "Business and Language"
Contact: Prof. K. Matthier, GAL, Universität Heidelberg, Karlstrasse 2, D-6900 Heidelberg, Germany
- 26.-28.9. New York International Translation Conference
Contact: M. Gaddis Rose, Center for Research in Translation, SUNY at Binghamton, NY 13902-6000, USA

October

- 30.9.-4.10. Hamburg II. Internationaler Hamburger Kongress zur Wirtschaftskommunikation (IHCW 1991)
Contact: Organisationskomitee IHCW 91, z. Hd. von Prof. Dr. T. Bungarten, Arbeitsbereich UK, Germanistische Seminar der Univ. Hamburg, von-Melle-Park 6, D-2000 Hamburg, Germany
- 1.10. Uppsala Annual General Meeting of the Swedish Modern Language Association
Contact: Riksförening för Lärarna i Moderna Språk, Avsynaregatan 6, S-58266 Linköping, Sweden

- 2.-4.10. Genève Phraséologie et terminologie en traduction et en Interprétation
Contact: Bruno de Bessé, École de Traduction et d'Interprétation, Université de Genève, 19, Place des Augustins, 1205 Genève, Suisse
- 4.-6.10. East Lansing 1st Applied Linguistic ALMS Conference "Theory Construction and Methodology of SLA"
Contact: Alan Beretta/Susan Gass, Co-Chairs Dept. of English, 201 Morrill Hall, Michigan State University, E. Lansing, MI 48824, USA
- 7.-9.10. Essen 14th Congress on Language Teaching and Research "Controversial Issues in FL Research"
Contact: Prof. Dr. W. Hüllen, Fachbereich 3, Universität GH Essen, Postfach 103704, D-4300 Essen, Germany
- 11.-13.10. Turku Ninth Oral Skills Workshop Classroom Research/Learner-Centered Teaching
Contact: Maija Tumpilla, Korkeakoulujen kieli-keskus, Jyväskylän yliopisto, PL 35, SF-40351 Jyväskylä, Finland
- 14.-18.10. Tashkent International Conference on "Foreign Languages for Scientific Engineering Activity"
Contact: The Programming Committee, 700031 Tashkent, USSR, Uzbek SSR, Post departement 31, Abonement Box 7017
- 14.-20.10. Montreal 40th Annual Adult Education Conference of American Association for Adult and Continuing Education (AAACE)
Contact: AAACE, 1112 16th Street NW, Suite 420, Washington, DC 20036, USA

November

- 2.-4.11. Kobe 17th Annual International Conference on Language Teaching and Learning
Contact: JALT Central Office, Lions Mansions Kawaramachi #111, Kawaramachi Matsubara agaru, Shimogyo-ku, Kyoto 600, Japan
- 7.-9.11. Uppsala Nordiskt Symposium om Språk, Språkbruk och Kön
Contact: Caroline Liberg, Inst f linivistik, Uppsala universitet, Box 513, S-75120 Uppsala, Sweden
- 7.-10.11. Frankfurt EXPOLINGUA - International Fair for Languages, Translation and International Communication
Contact: Mainzer Ausstellungs GmbH, Alexander-Diehl-Strasse 12, W-6500 Mainz 26, Germany

- 15.-16.11. Annual Symposium of AFinLA
Oulu Acquisition of Language - Acquisition of Culture
Contact: AFinLA, c/o English Department, University of Oulu, P.O. Box 191, SF-90101 Oulu, Finland
- 21.-22.11. Third Annual Research Seminar, "Corpus-based studies and the computer in English language research"
Tampere Contact: Ian Gurney/Sakari Louhivaara, Dept. of English, Tampere University, PL 607, 33100 Tampere, Finland
- 23.-27.11. Annual Meeting of the American Council for the Teaching of Foreign Languages (ACTFL)
Washington Contact: ACTFL, 6, Executive Plaza, Yonkers, New York, New York 10701-6801, USA
- 28.-30.11. Nordiske datalingvistikkdager
Bergen Contact: NAVs edb-senter for humanistisk forskning, Postboks 53, Universitetet, N-3027 Bergen, Norway

December

- open 3rd International Conference of the European
Montpellier Association for International Education (EAIE)
Contact: EAIE Secretariat, Gebouw Y-Point, Van Diemenstr. 344, 1013 CR Amsterdam, The Netherlands, or Mr John Hopkins, Tampere University, PL 607, 33101 Tampere, Finland
- 8.-13.12. Computers in Learning in Tertiary Education:
Launceston Simulation and Academic Gaming
Contact: ASCILITE '91, c/o School of Applied Computing, University of Tasmania-Launceston, P.O. Box 1214, Launceston, TAS 7250, Australia
- 27.-30.12. Modern Language Association
San Francisco Contact: MLA, 10 Astor Place, New York, NY 10003-6981

1992

- 3.-9.1. 26th International Conference of the International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL)
Barcelona Contact: IATEFL, Julia Norcott, 3 Kingsdown Chambers, Kingsdown Park, Tankerton, Whitstable, Kent CT5 2DJ, UK
- 3.-7.3. 26th Annual Convention of TESOL (TESOL '92)
Vancouver Contact: TESOL Central Office, 1600 Cameron Street, Suite 300, Alexandria, Va. 22314, USA

- 23.-27.3. International Comenius Conference
Prague Contact: Kruh modernich filologu, Rasinovo nabr. 6, 128 00 Prague, Czechoslovakia
- 1.-3.4. 3rd Conference on Applied Natural Language Processing
Trient Contact: Mme. F. Bariaud, 39, Rue Ste Croix de Bretonniere/B 23, F-75004 Paris, France
- 10.-13.4. Annual Course Conference and Exhibition
Edinburgh "The Language World"
Contact: Association for Language Learning, 16 Regent Place, Rugby CV21 2PN, UK
- 23.-24.4. AILA Scientific Commission of Rhetoric and Stylistics: Stylistics in Written Subject-Oriented Texts
Heidelberg Contact: Prof. Dr. Klaus Matthier, Universität Heidelberg, Germanistische Seminar, Karlsstr. 2, D-6900 Heidelberg, Germany
- 4.-6.6. Scandinavian Symposium on Translation Theory Translation and Knowledge
Turku Contact: Y. Gambier and J. Tommola, Department of Translation Studies, University of Turku, Tykistökatu 4, SF-20520 Turku, Finland
- 14.-16.6. 4th International Conference on Computer Assisted Learning
Wolfville Contact: Ivan Tomek, ICCAL '92, Jodrey School of Computer Science, Acadia University, Wolfville, Nova Scotia BOP 1X0, Canada
- 4.-9.7. 7th International Phonology & 5th International Morphology Meeting
Krems Contact: Phonologietagung, Institut für Sprachwissenschaft, Berggasse 11, A-1090 Wien, Austria
- 12.-18.7. 8th World Congress of the Fédération Internationale des Professeurs de Français
Lausanne Contact: Secrétariat General de la FIPF, 1, Avenue Louis-Journault, F-92310 Sèvres, France
- 4.-9.8. Fifth EURALEX International Congress
Tampere Contact: Congress Organizers, EURALEX 92, University of Tampere, PO Box 607, SF-33101 Tampere, Finland
- 9.-14.8. 15th International Congress of Linguists "The Survival of Endangered Languages"
Quebec City Contact: CIL92, Département de langues et linguistique, Université Laval, Quebec City, (Que.), G1K 7P4, Canada

26.-29.8. Discourse and the Professions, International
Uppsala Conference
Contact: Britt-Luise Gunnarsson, FUMS, Uppsala
University, Box 1834, S-75148 Uppsala, Sweden

31.8.-4.9. International Conference on Maintenance and
Noordwijkerhout Loss of Minority Languages
Contact: Steunpunt Nederlands als Tweede Taal,
Faculty of Letters, University of Louvain,
Blijde Inkomststraat 7, B-3000 Leuven, Belgium

1993

2.-7.7. 10. Internat. IDV-Konferenz: "Deutschunterricht
Leipzig in einer sich wandelnden Welt"
Contact: IDV, Claus Ohrt, Lumumbastrasse 2,
D-7022 Leipzig, Germany

8.-12.8. 10th AILA World Congress - "Language in a
Amsterdam Multicultural Society"
Contact: Johan Matter, Vrije Universiteit,
Faculteit der Letteren, Postbus 7161, NL-1007
MC Amsterdam, The Netherlands

1994

28.3.-1.4. 18th FIPLV (Federation Internationale des Pro-
Hamburg fesseurs de Langues Vivantes) World Congress
Contact: FIPLV Head Office, Seestrasse 247,
CH-8038 Zürich, Switzerland

1996

early August 11th AILA World Congress
Jyväskylä Contact: Prof. Kari Sajavaara, English Depart-
ment, University of Jyväskylä, P.O. Box 35,
SF-40351 Jyväskylä, Finland

ENGLISH SUMMARY

Dr. U. Heuberger from Ostfold distrikthogskole in Halden, Norway, discusses the advantages for students of Economics of integrating language practice into professional training. As an example of this kind of training he introduces the compulsory training programme of Ostfold distrikthogskole in which the students of Business German and International Trade spend at least 4 months in a German firm or factory as salaried trainees. This kind of training has several advantages: for example, students gain good knowledge of German, working life and the German society; they are highly motivated; salaried work reduces the cost of studying; they have a better chance of getting a job after finishing school. Training also offers chances for research on LSP and interdisciplinary studies. In addition, offering integrated training increases the competitiveness of the school which in turn helps increase its resources. The training programme in German has proved so successful that a similar programme was set up for French in 1989. Dr. Heuberger recommends this type of integrated training for other schools of economics, and he is willing to offer assistance to those interested in developing their own programmes. Dr. Heuberger's address is: Ostfold distrikthogskole, Os Alle 5, N-1750 Halden, Norway.

Martin Hahn from the Friedrich Schiller University (Jena) reports on the Colloquium "Wirtschaftsbezogene Landeskunde und Wirtschaftsdeutsch" in Jena at the end of February, 1991. He discusses the cooperation between the LCFU, the former Institut für Film, Bild und Ton (renamed GmbH Medien in der Weiterbildung), and the University of Jena in producing videos for teaching German in the field of Economics. The two videos produced and their use in language teaching was the theme of Sabine Ylönen's presentation. Hahn presented examples of the interactive use of computer and video in language teaching, which might offer new prospects for cooperation between institutions in Finland and Germany.

Maija-Liisa Punta-Saastamoinen from Tampere discusses her survey on the problems in teaching Finnish for foreigners. 17 teachers of Finnish returned the questionnaire. Judging from their answers, the biggest problem seems to be the lack of suitable teaching materials: both university teachers and those teaching refugees need more exercise books, text collections, better glossaries, and supplementary materials for adapting instruction to meet the needs of their students. There is also an acute need for audio and video materials for oral practice. The scarcity of teaching material considerably adds to the work load of the teachers who reported that they produced half, and often more, of the materials they used.

Another major problem reported was the lack of appropriate training: there is no basic teacher training, and further training courses often lack depth and insight into Finnish as a foreign language. The teachers of refugees also need more information on the native languages and cultural backgrounds of their students. Classes are often too large: there were sometimes as many as 35 students in one class, with heterogeneous skill levels and backgrounds. The profession of the teacher of Finnish as a foreign language is not widely known nor recognized which is negatively reflected both in the salaries and in setting qualifications for teachers. As more foreigners come to Finland, it is essential to systematically develop the instruction of Finnish as a foreign language.

LIITTYMISLOMAKE

Palautusosoite: KITU
Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40351 JYVÄSKYLÄ

Nimi:

Oppiarvo ja virka tai toimi:

Osoite:

Puhelinnumero: työ:

koti:

Tietokonepostiyhteys (jos on):

Laitos (ellei käy ilmi osoitteesta):

Haluun, että minulle lähetetään KITU-käyttöopas ja lomake käyttäjätunnuksen anomista varten.

Haluun vain antaa omat tietoni KITUun, mutta en halua käyttää KITUa itse, enkä siis tarvitse käyttöopasta.

1. Tutkimusala(t):

Kuvaile lyhyesti tutkimushankettasi/-hankkeitasi. Kuvauksen/kuvauksia voi kirjoittaa kääntöpuolelle tai eri paperille. Kuvauksesta pitäisi käydä ilmi tutkimuksen nimi, tutkimusongelma, -materiaali ja -menetelmä(t). Jos tutkimus kuuluu johonkin projektiin, mainitse myös projektin ja sen yhteyshenkilön nimi.

2. Hakusanat:

Valitse muutamia hakusanoja, joiden perusteella samantapaisista asioista kiinnostuneet voivat löytää kuvauksesi ja yhteystietosi. Hakusanat voivat olla sekä laajoja (esim. "sosio-lingvistiikka") että suppeita ("loppukahdennus"). Hakusanoihin pitää sisältyä tutkittavan kielen tai murteen nimi. Hakusanat kirjoitetaan sekä suomeksi että englanniksi tai haluttaessa muulla kielellä. Jos hakusanojen valitseminen tai kääntäminen tuntuu ylivoimaiselta, voit jättää sen tietojen kerääjän tehtäväksi. Merkitse hakusanat kunkin tutkimuksen kuvauksen loppuun.

3. Muita tietoja:

Mitä alasi tutkimusta koskevia **jäsenkirjeitä**, **tiedotuslehtiä** tai muita harvempien tunteita koti- tai ulkomaisia **julkaisuja** on tiedossasi?

Onko tiedossasi kansainvälisiä kielentutkijoiden **verkostoja**, **ilmoitustauluja** tms.? Miten niihin pääsee mukaan?

Onko käytössäsi kieliaineistoja, **korpuksia**, jotka eivät ole vielä yleisesti käytettävissä mutta joita antaisit muidenkin käyttää? Kuvaile korpusta lyhyesti.

An die GAL-Geschäftsstelle
Universität Duisburg
Postfach 101503
D-4100 Duisburg 1
Tel. 0203/379-2064

(Anmeldungen bitte nur bei der Geschäftsstelle)

ANMELDUNG

Ich nehme an der 22. GAL-Jahrestagung vom 26. bis zum 28.9.1991 in Mainz mit _____ Begleitpersonen teil.

Ich möchte folgenden Vortrag halten:

Mein Beitrag sollte möglichst stattfinden:

1. innerhalb der dem Rahmenthema WIRTSCHAFT UND SPRACHE gewidmeten Sitzungen im

- ___ Themenbereich I BETRIEBLICHE SPRACH- UND KOMMUNIKATIONSSTRUKTUREN
___ Themenbereich II SPRACHAUSBILDUNG UND KOMMUNIKATIONSTRAINING
___ Themenbereich III FREMDSPRACHEN IN DER WIRTSCHAFT
___ Themenbereich IV TECHNISCHE KOMMUNIKATION

2. innerhalb der vom Rahmenthema unabhängigen Arbeit der Sektionen, und zwar vorzugsweise in der Sektion

---

3. innerhalb des Arbeitskreises

Für meinen Vortrag benötige ich folgende technische Ausrüstung:

Eine reprofähige Kurzfassung meines geplanten Beitrages (Umfang höchstens e i n e Seite) sende ich bis zum 3.5.91 an den betreffenden Leiter des Themenbereichs/ der Sektion/ des Arbeitskreises.

Die Tagungsgebühr von

35,- DM für GAL-Mitglieder

65,- DM für Nichtmitglieder

5,- DM für Studenten (Ausweis, Immatrikulationsbescheinigung)

20,- DM für Teilnahme nur am Arbeitskreis

habe ich für mich und ggfs. ____ Begleitpersonen auf das Konto der GAL Nr. 90 60 455/13 bei der Dresdner Bank Stuttgart entrichtet.

Bitte in DRUCKSCHRIFT ausfüllen:

Name, Vorname _____

Anschrift _____

_____

_____

_____

Telefon _____

_____
(Datum)

_____
(Unterschrift)

reply-card

International Conference on Maintenance and Loss of
Minority Languages, August - September, 1992
Noordwijkerhout, The Netherlands

Please use typewriter

Mr./Mrs.
Initials and name _____

Professional title _____

Institution _____

Mailing address _____
(with zipcode)

City _____

Country _____

Telephone nr. _____
(work and at home)

I intend to submit a paper on _____

I intend to submit a poster on _____

I do not intend to be an active participant but please:

Send me the provisional programme

Send information about this conference to a colleague:

name _____

address _____

Date _____ Signature _____
Steunpunt Nederlands als Tweede Taal
Faculty of Letters
University of Louvain
Blijde Inkomststraat 7
3000 LEUVEN
BELGIUM

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN HENKILÖKUNTA:

Raija Markkanen 603 529

Eila Pakkanen (sihteeri) 603 530

Tutkijat:

Hannele Dufva 603 535

Ari Huhta 603 539 huhta@finjyu.bitnet

Sirkka Laihiala-Kankainen 603 541

Minna-Riitta Luukka 603 533 luukka@finjyu.bitnet

Eva May 603 543

Tuija Nikko 603 536 tnikko@finjyu.bitnet

Timo Sikanen 603 540 sikanen@finjyu.bitnet

Helena Valtanen 603 542 valtanen@finjyu.bitnet

Sabine Ylönen 603 534 sabyl@finjyu.bitnet

Kanslia, julkaisujen myynti:

Sinikka Lampinen 603 520

Sirkka-Leena Salo 603 520

Nauhoitepalvelu:

Maija Tumpilla 603 525

Markku Helin (video) 603 524